

DE

DELAVSKA ENOTNOST

23. JANUARJA 1971 — ŠT. 3 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

MNENJSKA RAZISKAVA:

Delavci podpirajo stabilizacijske ukrepe

Nekaj ugotovitev Centra za raziskavo javnega mnenja pri RS ZSS

Večina delavcev v SR Sloveniji pozitivno ocenjuje začasne ukrepe zveznega izvršnega sveta za stabilizacijo gospodarstva, še posebej odločno pa zamrznitev cen. Strinja se tudi z zamrznitvijo osebnih dohodkov v delovnih organizacijah oziroma z zamrznitvijo teh dohodkov v tistih delovnih organizacijah ali panogah, kjer so visoki. Pretežna večina delavcev daje močno podporo tudi prizadevanjem za sprejem zakona o enotnih merilih, po katerih bi v podjetjih delili dohodek na osebne dohodke in sklade. Ob vsem tem pa je potrebno poudariti še naslednje: zaskrbljujoče visok odstotek delavcev je pomanjkljivo informiran o najvažnejših dogajanjih v našem družbeno-gospodarskem življe-

nju oziroma teh dogajanj sploh ne pozna... Te ugotovitve, ki smo jih pravkar navedli, izhajajo iz rezultatov, ki jih je dala anketa Centra za raziskovanje javnega mnenja pri RS ZSS. Sodelaci omenjenega centra so to anketo izvedli novembra lani v 100 delovnih organizacijah industrije in rudarstva, zajela pa je nekaj več kot 3000 delavcev, pri čemer so bile sorazmerno upoštewane vse kvalifikacijske kategorije.

Vprašanja, ki so bila zastavljena v tej naketi, so zajela različna področja, za katera so sindikati želeli izvedeti mnenje delavcev. To so bila, denimo, vprašanja v zvezi s stabilizacijskimi ukrepi, dalje vprašanja v zvezi z zaposlovanjem, kadrov-

(Nadaljevanje na 3. strani)

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

ARTISTI — Motiv iz hrastniške steklarne

Foto: A. Agnič

V OKVIRU

Je res najbolj smotrno pozapreti vrata jam?

Položaj in perspektiva premogovništva sta se zadnja leta bistveno spremenila. Še pred tremi leti so mnogi šteli dneve premogu kot viru energije, s tem pa seveda tudi premogovništvu. Zdaj pa tako v svetu kot pri nas premoga spet primanjkuje. Vse bolj se krepi prepričanje, da ima premog še zmeraj perspektivo in da bo imel spet pomembno vlogo v energetiki. In slednjič: v nekaterih tehnoloških procesih je premog — vsaj za zdaj še zmeraj nenadomestljiv.

V nekaterih zahodnoevropskih državah so sicer v zadnjih desetih letih zapirali premogovnike, niso pa pri tem bistveno zmanjševali proizvodnje premoga, povsod

iščejo način, kako zagotoviti zadostne količine premoga. Zaloge premoga na depojih iz prejšnjih let so skopnele. Ker manjka rudarjev za delo v premogovnikih, jih iščejo povsod, tudi pri nas, zlasti še v Sloveniji. Zvezna republika Nemčija pa išče možnost za sklenitev dolgoročnih pogodb o dobavi premoga iz Jugoslavije, pri čemer govorijo o možnosti prodaje kakih 5 milijonov ton premoga na leto.

In kako je s položajem premogovništva pri nas? Zadnjih pet let proizvodnja in poraba premoga v Jugoslaviji stagnirata oziroma pri rjavih in črnih premogih celo upadata. Čeprav je bilo sprejetih več ukrepov samih rudarskih kolektivov, pa se težave premo-

govništva spet zaostrujejo. V vsej svoji ostrini so se te težave pokazale na začetku minulega leta.

S petletnim družbenim načrtom smo v Jugoslaviji predvideli proizvodnjo 42,5 milijona ton premoga letno, v rudnikih pa ga zdaj nakopljejo na leto le kakih 26 milijonov ton. Upadanje proizvodnje pa samo zmanjšuje dohodek in slabša materialni položaj premogovnikov, kar vse se odraža tudi v vse manj zadovoljivem standardu zaposlenih. Gmotni položaj rudarjev se v primerjavi z zaposlenimi v drugih panogah gospodarstva nenehno slabša.

V teh gibanjih je na primer položaj nekaterih premogovnikov, kot denimo velenj-

skega, bistveno boljši. Velenjskim rudarjem je uspelo — ob pomoči širše družbene skupnosti, ohraniti kupce premoga kot energetskega vira. Poraja se celo vprašanje, če bo Rudnik lignita Velenje po letu 1971 sploh lahko zadostil vse potrebe po lignitu. Vendar pa se tudi velenjski rudarji vprašujejo, zakaj smo se tudi pri nas, če so se še v svetu, kljub opozarjanju, prenačili pri zapiranju premogovnikov, zlasti pa pri zmanjševanju proizvodnih zmogljivosti v rudnikih. Premoga imamo v Jugoslaviji dovolj in v prihodnje, kot vse bolj poudarjajo rudarji, moramo na premog bolj računati in ga tudi bolj ceniti.

MARIJAN LIPOVŠEK

Korak pred drugimi

Minuli tork je sindikalni odbor podjetja Gradis, tega največjega gradbenega podjetja v Sloveniji, opravil obračun svojega dela za minuli dve leti.

Gradis danes šteje 6211 delavcev, zato so občenemu zboru, razumljivo, prisostvovali le delegati. In morda je prav v tem tical vzrok, da na tem občenem zboru ni prišlo do tiste repozredne izmenjave pogledov, ki je

(Nadaljevanje na 2. strani)

KRATKOVIDNA KREDITNA POLITIKA

Medtem ko v državah z izrazitim tržiščem pomenijo potrošniški krediti eno od pomembnih spodbud trgovine in proizvodnje, pa pri nas gledamo nanje samo kot na enega izmed vzrokov inflacije

Potrošniški krediti predstavljajo eno od pomembnih spodbud trgovine in proizvodnje oziroma trajno sestavino potrošnje v vseh državah z razvitim tržnim gospodarstvom. Pri nas pa bi morali potrošniški krediti dobiti še večji pomen zlasti za voljo sorazmerne nizke kupne

moči prebivalstva in ožjega tržišča. Na razvoj gospodarstva je tako delovala dokaj ugodno odobritev potrošniških kreditov, ki so jih dajale banke prek gospodarskih organizacij. Nedavno sprejeti ukrep o omejitvi višine dodeljevanja potrošniških kreditov bo nedvom-

no zožil obseg potrošniških kreditov, najbolj pa bo prizadel trgovanje s prevoznimi sredstvi, pohištvo in tistimi trajnimi dobrinami, ki presegajo predpisano vsoto denarja, ki si ga je mogoče sposoditi - 6.000 dinarjev.

Pri sprejemanju novih ukrepov v 1971. letu bi zato morali obnem z usmerjanjem na stabilizacijo gospodarstva in tržišča ocenjevati tudi posledice zoževanja potrošniških kreditov glede na obseg proizvodnje v posameznih vejah industrije.

Razen tega je dokaj nelogično, da ocenjujemo le kredite za nakup potrošnih dobrin, prihranke prebivalstva - hranilne vloge - pa porablamo za nove investicije, ki so, kar dokazujejo nekateri, glavni krivec za razmah inflacije.

Komentatorjev stolpec

Kakšna naj bo davčna politika?

V razpravah o aktualnih vprašanjih našega gospodarskega in družbenega razvoja, ki potekajo te dni v naši republici, posvečamo dokaj pozornosti razvoju našega davčnega sistema. Ta skrb ni le razumljiva, marveč tudi povsem logična in upravičena. Če namreč republike ne bodo imele možnosti za oblikovanje samostojne davčne politike, za katero bodo seveda v celoti odgovorne, so vsa stališča o pomenu in pristojnosti republik prazne besede. Razumljivo pa je, da bo v njihovem interesu, če bodo to politiko usklajevale med seboj.

Oblike in intenzivnost usklajevanja bodo nujno različne. Ne moremo si, denimo, zamisliti enotnega tržišča brez enotnega carinskega sistema. Carine morajo biti dohodek federacije tudi zato, ker delitev po republikah največkrat ne bi bila izvedljiva: vendar pa naj bi carinske stopnje, ki bi veljale za vse področje federacije, določale republike z medrepubliškimi sporazumi. Dokajšnja usklajenost bo nujna tudi pri davku na promet, dohodek iz tega naslova pa mora seveda ostati republikam. Različnost v obdavčevanju osebnih dohodkov je obstajala že doslej, in to ne samo med republikami, marveč tudi med občinami. Čeprav to ni ogrozilo enotnega jugoslovanskega tržišča, bo vendarle potrebno še naprej usklajevati obdavčevanje osebnih dohodkov med občinami in tudi med republikami, saj bi prevelika neusklajenost lahko povzročila politične ter gospodarske probleme v občinah ali republikah, ki bi previsoko obdavčila svoje občane. Medrepubliški dogovori o preprečevanju dvojnega obdavčevanja naj bi ostali v pristojnosti federacije, ki pa bo morala ob vsakokratnem dogovoru upoštevati razmere in interese vsake republike. Dokajšnja samostojnost republik bo nujna tudi pri financiranju splošne in skupne porabe. Medrepubliška izmenjava miseljen in izkušenj bo sicer tudi tukaj stalna praksa, intenzivnost sodelovanja pa bo nujno različna glede na posamezne vrste porabe, tako bo, na primer, večja pri financiranju pokojnin, manjša pri financiranju šolstva itd.

Federacija naj bi imela torej pri oblikovanju davčne politike čim manj pristojnosti. Njen edini dohodek naj bi bile carine in carinske ter konzularne takse, in še to samo zaradi tega, ker teh dohodkov ni moč deliti med republikami. Druge nujne dohodke pa naj dobi federacija s pomočjo kotizacije iz republik. Izdatke federacije je treba omejiti na financiranje skupnih zadev, ki bodo po zakonu in ustavi sodile v njeno pristojnost. Financiranje gospodarstva pa je treba prepustiti republikam in njihovim medsebojnim dogovorom. Še bolj pomembno je, da se federacija ne bi mogla več zadolževati. Če pa bi že sprejela poročilo za mednarodno posojilo neke republike, bi to lahko storila le ob ustreznem poročilu zainteresirane republike ali republik. Davčna politika federacije bo morala torej nujno postati rezultat republiških dogovorov.

Na sedanjih posvetih slovenskih gospodarstvenikov o prihodnji podobi našega gospodarskega sistema so oblikovali tudi že konkretne predloge, katere davke in prispevke naj bi poslej samostojno predpisovala prebivalstvu republike v dogovoru z občinami. Mednje sodijo: Davek na skupni dohodek občanov, ki bo postopno moral postati osnovna oblika obdavčevanja osebnih dohodkov, ker omogoča zmanjševanje stroškovnih obremenitev gospodarstva in uvaja elemente socialne politike v davčni sistem, zatem prispevki iz dohodka kmetijstva, obrti in drugih zasebnih dejavnosti, prispevki za uporabo mestnega zemljišča, davki na promet nepremičnin, pravic in na rento ter vse vrste taks.

V. B.

IZ POGOVOROV Z LETOŠNJIMI KRAIGHERJEVIMI NAGRAJENCI

ČEZ PET LET: MILIJON PAROV SMUČI

Kot prvega predstavljamo direktorja podjetja Elan dipl. inž. Jožeta Ostermana ● Še pred trinajstimi leti v prisilni upravi, danes že eden vodilnih proizvajalcev športne opreme v Evropi ● Za načrte Elana se zanimajo nekateri proizvajalci v ZDA in v Zvezni republici Nemčiji

Dipl. inž. Jože Osterman sodi med tiste naše gospodarstvenike, ki so znani pripeljati delovno organizacijo iz prisilne uprave do podjetja, ki danes v Evropi in v svetu nekaj pomeni. Inženir Osterman je bil namreč v Elanu pred trinajstimi leti imenovan za prisilnega upravitelja, po letu dni prisilne uprave pa ga je kolektiv izvolil za direktorja. Potem je ostal za krmilom tega podjetja vse do današnjih dni. Zato se je prvo vprašanje, naslovljeno na direktorja Elana, glasilo:

„Kdaj je Elan preživel najtežje trenutke?“

„Mislim, da pred desetimi leti, ko se je bilo treba odločiti, kakšna naj bo proizvodna usmeritev tovarne. Tedaj smo bili pred dilemo, ali proizvajati različne lesnoindustrijske izdelke ali pa se specializirati za proizvodnjo športnih rekvizitov in predvsem smuč. Kljub temu, da smo veljali v očeh mnogih vodilnih ljudi v takratnem kranjskem okraju in v republikah za neperspektivno podjetje, smo se pogumno odločili za specializirano proizvodnjo športnih rekvizitov. Samo z izdelanim proizvodnim programom smo se tudi lahko prikazali pred bankami s prošnjo za kredite, ki bi naj zagotovili našo nadaljnjo rast.“

PRODOR NA SVETOVNO TRŽIŠČE

Proizvajati smuč in se z njimi pojaviti na tujih tržiščih ob konkurenci Fischerjevih in Kneisslovih proizvodov ni bila lahka naloga. Smuč so pač tak izdelek, da nimajo na tržišču veljave, če z njimi na elitnih tekmovalnih ne vozijo priznani asi. Toda Elan se je kljub temu spustil v spopad s svetovno elito.

„Samo s proizvodnjo kvalitetnih smuč smo lahko pogledali prek meje, kajti doma še ni bilo pogojev, da bi jih lahko toliko prodali, kot smo jih že tedaj naredili. Pot na tuje

tržišče v Kanado in ZDA smo si začeli utirati s pomočjo norveške tovarne Gresvig. Tedaj so bile naše smuč kvalitativno precej slabše od tujih. Zato smo pred dobrimi osmimi leti v tovarni ustanovili inštitut, ki je prevzel skrb za našo razvojno dejavnost in s tem tudi skrb za izpopolnjevanje kvalitete smuč. Z znanstvenim delom na tem področju smo kmalu dosegli dobre rezultate. V tujini so spoznali, da Elanove smuč tudi po kvaliteti in ne samo po ceni ne zaostajajo za drugimi izdelki. Organizirali smo tudi izvojni oddelek, pri čemer je veliko pomagala Slovenijales,“ razlaga inženir Osterman.

O zdajšnji kvaliteti Elanovih smuč priča tudi dejstvo, da z njimi na svetovnih smučarskih tekmovanjih v alpskih disciplinah tekmujejo najboljše smučarje iz Zvezne republike Nemčije, Švedske, Italije in drugih držav. Kar pa zadeva skakalne smuč, Elan oskrbuje že več kot 40 % vse svetovne elite.

Elanov izvoz smuč na tuja tržišča je danes že tolikšen, da se s podobnim lahko pohvali le še malokatera tovarna. Izvažajo v 32 držav, glavni kupec Elanovih smuč pa je Švica. Lani so izvozili za 2.700.000 dolarjev ali blizu 200.000 parov smuč. Izvoz v Elanu predstavlja 4000 dolarjev na zaposlenega, kar je najvišji izvoz na zaposlenega pri nas v lesni stroki.

VELIKO ZA RAZVOJ SMUČANJA DOMA

Elan pa ima velike zasluge tudi za razvoj smučanja in zimskega turizma pri nas.

„Kako bi se lahko s tako naglico razvijali naši zimsko-sportni in turistični centri, kot so Kranjska gora, Pohorje in drugi, če ne bi pri nas proizvedli toliko kvalitetnih smuč. V teh centrih smo zgradili tudi servisno službo. Zaradi nerazvitosti smučarskega športa v drugih naših

republikah skorav vse smuč prodamo v Sloveniji. To je blizu 20 % naše proizvodnje,“ razmišlja direktor Elana. „Veliko nam je do tega, da pomagamo tudi pri razvoju kvalitativnega smučanja. Vsako leto odštemo za razvoj smučarskega športa 85 milijonov S-dinarjev. Pri čemer pa niso upoštevana tudi sredstva za organizacijo velikih smučarskih tekmovanj. Ta denar ne gre le za vrhunške smučarje, marveč tudi za opremo smučarskih učiteljev, vaditeljev in klubov, kar spet pomaga k rasti smučarskega športa.“

OBETAJOČE PERSPEKTIVE

V Elanu računajo, da bodo letos proizvedli 300.000 parov smuč. 2500 plastičnih čolnov in s telovadnim orodjem opremlili blizu 200 telovadnic po vsej Jugoslaviji, kar pomeni dobrih 7 milijard starih dinarjev bruto produkta in 3,2 milijona dolarjev izvoza. O nadaljnjih načrtih Elana pa pripoveduje direktor Osterman.

„Kot veste, smo s posojilom mednarodne banke za obnovo in razvoj pravkar končali rekonstrukcijo podjetja. Pri tem smo spoznali, da bomo morali v naslednjih petih ali desetih letih, če se hočemo obdržati na svetovnem trgu, povečati proizvodnjo smuč na milijon parov letno, proizvodnjo čolnov pa na 5000 kosov. Načrte, o katerih vam govorim, pa bomo lahko uresničili le z drugimi zainteresiranimi partnerji. Zanje se že zanimajo nekateri proizvajalci iz ZDA in Zvezne republike Nemčije.“

M. Ž.

V OBJEKTIVU

MAXI SEJEM MODE

Prav gotovo je najstarejši in, kot pravijo kupci in prodajalci, tudi najuspešnejši sejem mode v Ljubljani. Prirajajo ga že 16 let. Letošnji je odprt od 16. do 24. januarja. Vsako leto je zanimanje za sejem večje. Letos so na Gospodarskem razstavišču napolnili vse prostore. Vsak meter so oddali. Celo v restavraciji sediš med razstavljenimi vzorci in modeli. Še posebej pa je zanimiv plastični paviljon, ki ga je posodila tovarna „Meblo“ iz Nove Gorice za rešitev prostorske stiske.

Letos razstavlja 182 jugoslovanskih proizvajalcev tekstila, usnjene galanterije in modnih dodatkov.

Prav vsi, ki nekaj pomenijo ali hočejo pomeniti, so zbrani na sejmu s svojimi najboljšimi izdelki.

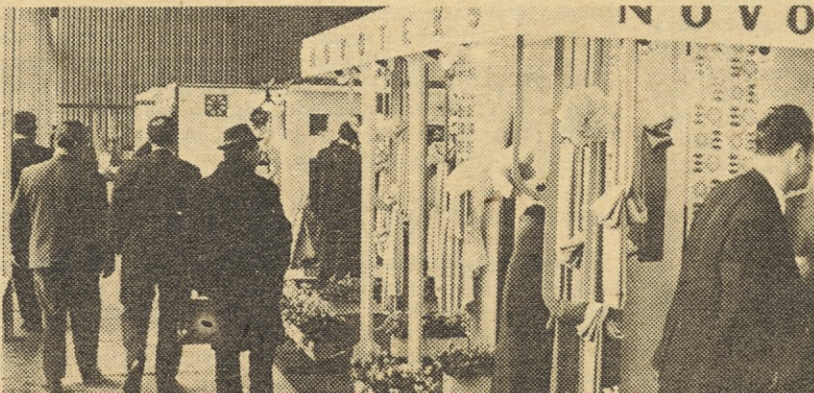
Proizvahalci metrskega blaga pravijo, da vsako leto prodajo manj blaga v trgovinah. Prav to se vidi tudi na sejmu: vsako leto več konfekcije je! Mnoge tovarne pa se hvalijo z majhnimi in ekskluzivnimi serijami.

Večino tistega, kar vidite na pupah po razstaviščnih paviljonih, vam vsak dan razkazujejo živi manekeni na modni reviji.

Če smo lani za midi in maxi modo mislili, da se je ne bomo nikoli privadili, ugotavljamo, da je bomo letos videli še več na ulicah.

Tovarna Meblo iz Nove Gorice je s svojim paviljonom rešila „stanovanjsko stisko“ letošnje Mode.

Med mnogimi radovedneži, ki si tešijo radovednost, je tudi precej strokovnjakov.

Modeli na pupah so se večkrat srečali z živimi

LITIJA:

Zakoličena pot v prihodnost

V Litiji so med prvimi izdelali osnutek srednjeročnega programa nadaljnjega gospodarskega in družbenega razvoja občine. Prav zdaj poteka o osnutku programa javna razprava, ki bo predvsem v delovnih skupnostih izoblikovala številne dopolnilne predloge in stališča.

V prihodnjih letih predvidevajo v Litiji občuten porast obsega poslovanja, zaradi končane modernizacije naprav v največjih delovnih organizacijah pa predvidevajo tudi porast dohodka in ostanka dohodka in večji prodor na mednarodno tržišče. Predvidevajo celo, da naj bi naraščal obseg poslovanja po 10 in večodstotni letni stopnji, tako da bi se leta 1975 povečal fizični obseg proizvodnje za kakih 55% v primerjavi z zdajšnjim obsegom. Osnovno gibalno povečanje proizvodnje bo industrija, ki naj bi po petih letih ustvarjala že skoraj 68% vsega družbenega proizvoda občine. Kar pa zadeva kmetijsko proizvodnjo, srednjeročni program poudarja zlasti potrebo po specializaciji in razvoju kooperacije in hitrejšem razvoju kmečkega turizma.

Celoten družbeni proizvod litijske občine bo leta 1975 dosegel skoraj 198 milijonov din.

V Litiji so se odločili tudi za ustanovitev posebnega sklada za pospeševanje razvoja gospodarstva. Gre za resna prizadevanja, da bi s pomočjo tega sklada zagotovili skladen razvoj nekaterih manjših podjetij in delovnih organizacij, ki imajo sicer dobre perspektive, nimajo pa dovolj lastnih sredstev za modernizacijo. S sredstvi tega sklada torej želijo v Litiji pospeševati rast predvsem tistih delovnih skupnosti, ki se lahko razvijejo v pomembne proizvajalce posameznih vrst blaga. Sklad so že ustanovili, v kratkem pa se bodo dogovorili o tem, kako združevati sredstva delovnih in drugih organizacij.

Bistveno povečanje izvoza naj bi omogočilo litijskim podjetjem širše uveljavljanje v mednarodni delitvi dela. Predvidevajo namreč, da bi naj v naslednjih petih letih povečali prodajo svojega blaga v tujino za več kot 55%.

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

SPECIALIZIRANA TOVARNA JAKUART (žakart) DEKORATIVNIH TKANIN IN GRADLOV

VELENJSKA TOVARNA GOSPODINJSKE OPREME »GORENJE« V LETU 1971

Prodor »Gorenja« med največje

Letos bodo odprli prva predstavništva v inozemstvu ● Za uresničenje planskih nalog skušajo v »Gorenju« zainteresirati slehernega zaposlenega

Osnovna značilnost gospodarjenja več kot 6000-članskega delovnega kolektiva tovarne gospodinjske opreme, »Gorenje« bo v tem letu vsekakor prodor med največje proizvodne organizacije na Slovenskem, saj nameravajo doseči za milijardo 800 milijonov N-din realizacije, uvrstili pa naj bi se tudi v vrh evropskih proizvajalcev strojev in opreme za gospodinjstva.

Velenjsko »Gorenje« ima v letu 1971 velike obveznosti do domačega in inozemskega tržišča. V velenjskih tovarnah bodo na primer izdelali 650.000 štedilnikov, 300.000 pralnih strojev, 350.000 hladilnikov in 20.000 televizijskih sprejemnikov, v tovarnah v Velenju in Nazarjih več kot 300.000 malih gospodinjskih aparatov, v tovarnah »Gorenje-Sever« v Subotici pa več kot 700.000 elektromotorjev.

V »Gorenju« si bodo prizadevali zlasti, da s povečano storilnostjo in z racionalnim gospodarjenjem znižajo stroške proizvodnje. Tako so na zborih delovnega kolektiva predlagali, naj centralni delavski svet izdela in sprejme predlog ukrepov za nadaljnje izboljšanje gospodarjenja, upošteva pri tem izvajanje stabilizacijskih ukrepov. Računajo pa, da se bo v tem letu povečala proizvodnja na zaposlenega skoraj za tretjino in da bodo dosegli več kot 270.000 din proizvodnje na zaposlenega.

V tem letu bo velenjsko »Gorenje« nadaljevalo sodelovanje z znanimi Krups, Koerting in Bauknecht, začelo pa bo tudi z uresničevanjem sklenjenih dogovorov o Krups, Koerting in Bauknecht, začelo pa bo tudi z uresničevanjem sklenje-

nih dogovorov o »izvozu znanja in sposobnosti«. Tako bo na Madžarskem sodelovalo pri proizvodnji strojev za gospodinjstva in elektromotorjev, na Poljskem pa pri uvajanju in sujenju proizvodnje strojev in opreme za gospodinjstva. Nadaljevali pa bodo tudi s pripravami za postavitev tovarne »Gorenje - Avstrija« v Pliberku na avstrijskem Koroškem.

Sicer pa pripravljajo v velenjski tovarni gospodinjske opreme »Gorenje« nekatere funkcionalne spremembe v samoupravni in organizacijski strukturi. V načrtu je nadalje tudi razširitev mreže predstavništev, servisov in skladišč, prav tako pa tudi računajo, da bodo v letu 1971 odprli prva predstavništva »Gorenja« v inozemstvu. Obenem s prizadevanji za nadaljnji tehnološki napredek in modernizacijo proizvodnje ter za izvajanje stabilizacijskih ukrepov velja omeniti tudi nadaljnje povezovanje kooperantske industrije s tem našim največjim proizvajalcem strojev in opreme za gospodinjstva.

Tovarna gospodinjske opreme »Gorenje« bo v tem letu zgradila v Velenju novo tovarno štedilnikov in tovarno malih gospodinjskih aparatov, večje investicije pa so v načrtu tudi v tovarni poljedelskega orodja in livarni Muta, ki se je z novim

letom pridružila »Gorenju«. Že letos naj bi velenjsko »Gorenje« skupaj s Tovarno usnja Slovenj Gradec začelo v središču Mislinjske doline z gradnjo nove tovarne plastičnih folij.

Letošnji načrti 6000-članskega delovnega kolektiva »Gorenja« so vsekakor dokaj zahtevni, pa vendar ni bojzani, da jih ne bi uresničili. Na zborih delovnega kolektiva so v zadnjih dneh poudarjali, da je osnovna naloga vseh zaposlenih storiti vse za doseglo plana in vseh ciljev, ki jih plan zasleduje. Za to pa bodo zainteresirali slehernega zaposlenega.

(V. Š.)

KAKO GOSPODARIJO V DRAVOGRAJSKEM PODJETJU IMONT

Z modernizacijo do večje proizvodnje

Lani dograjeni novi proizvodni prostori omogočajo pocenitev proizvodnje in izboljšanje kvalitete

Industrija kemične obdelave lesa IMONT Dravograd se ukvarja z impregnacijo drogov za telefonske in električne linije. Zdj zaposluje 56 delavcev, ki so lani izdelali 10.000 kub. metrov drogov, s tem pa dosegli 7,5 milijona din realizacije.

Proizvodnja v tej dravograjski delovni organizaciji je bolj sezonskega značaja. Zdj, januarja, obratujejo v enem obratu le s polovičnimi zmogljivostmi. Spomladi, poleti in jeseni, ko so dobave lesa redne, pa zmogljivosti izkoriščajo, kolikor je le možno. Lani so v podjetju Imont zgradili nove proizvodne prostore, kar je omogočilo pocenitev proizvodnje, izboljšali so tudi kvaliteto, saj se je podaljšal čas impregnacije drogov.

Sicer pa v podjetju računajo na nadaljnjo modernizacijo, kar naj bi predvsem zagotovilo tudi nadaljnje povečanje obsega in vrednosti proizvodnje.

In še nekaj o letošnjih načrtih: v dravograjski Industriji ke-

mične obdelave lesa IMONT računajo, da bodo fizični obseg proizvodnje povečali - v primerjavi z letom 1970 - za 10%, za prav toliko pa naj bi bila večja tudi realizacija.

(ek)

SLOVENSKA BISTRICA

VEČJA PROIZVODNJA

V Tovarni olja so lani proizvedli preko 500 ton jedilnega olja. Od tega so napolnili za trg 3.600.000 steklenic. S svojo proizvodnjo zalaga bistriška oljarna vso Slovenijo in del Hrvaške. V zadnjem obdobju pa je svoje proizvode usmerila tudi na tuja tržišča. Izvažali so predvsem mast in oljarice. Največji del izvoza so usmerili v sosednjo Avstrijo.

Od leta 1969 do 1970 se je proizvodnja belega jedilnega olja v bistriški oljarni povečala za 40 odstotkov, medtem ko pomanjkanje semena povzroča težave v proizvodnji bučnega olja. Z okoli 120 zaposlenimi so lani dosegli 40 milijonov bruto produkta, kar ocenjujejo kot uspeh.

V. H.

NI JIM ŽAL DENARJA

»Krka« veliko vlaga v svoj razvojni inštitut ● Novomeška tovarna zdravil je postala najmočnejši izvoznik slovenske kemične industrije na zahodna tržišča

Poslovanje novomeške tovarne zdravil »Krke« bremeni predvsem neplačani računski kupcev, ki dolgujejo podjetju 3-krat več, kot dolguje podjetje svojim dobaviteljem. Stanje se je bistveno poslabšalo v zadnjih mesecih.

Kljub temu pa čaka kolektiv te tovarne lepa prihodnost.

Zato, ker v tem podjetju veliko vlagajo v raziskave.

Razvojni inštitut tega podjetja je eden najbolje organiziranih podjetniških inštitutov v Sloveniji. »Krka« vlaga vanj ogromna sredstva, ki iz leta v leto naraščajo. V inštitutu je zaposlenih kakih 130 visoko strokovnih ljudi, ki se ukvarjajo z raziskavami na področju biosinteze, fermentacije, kemije, farmacije, eksperimentalne medicine itd. Eden najpomembnejših uspehov in-

štituta pa je njegova tesna povezanost z znanstvenimi inštitucijami v državi in tudi izven nje.

V program razvoja podjetja so kot prioriteto nalogo vpisali povečanje zmogljivosti za proizvodnjo antibiotikov na trikratni obseg sedanje proizvodnje. Dela so že stekla. Podjetje namreč ni moglo zadostiti domačemu in tujemu povpraševanju po tej proizvodnji, saj izvažala

Krka 90% antibiotikov - v glavnem na zahodno tržišče. S tem izvozom je tovarna tudi uspela, da je danes med podjetji slovenske kemične industrije najmočnejši izvoznik na zahodno tržišče. Z vztrajnim in prizadevnim delom strokovnjakov podjetje celo presega v tej proizvodnji dosežke najpomembnejših zahodnoevropskih proizvajalcev antibiotikov.

VSI SO ZA NAJBOLJŠE

• GRAMEX •

Kurilniška 10, Ljubljana

VAM NUDI UGODEN NAKUP CEMENTA PO KONKURENČNIH CENAH

- Cement Umag M - 350 312,20 za tona franko kamion Umag
- Cement Anhovo M - 450 358,75 za tona franko vagon Anhovo

IZKORISTITE UGODEN NAKUP DO KONCA MESECA FEBRUARJA 1971

Modna hiša je za jesensko – zimsko sezono 70/71 pripravila bogato kolekcijo damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. V prodaji bodo tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Kako razdeliti

Državni kapital Makedonije znaša več kot 2.111 milijonov dinarjev. Republika se ne more odreči prevzetih obveznosti, zato se zaenkrat ne more odreči tudi dohodkom od „državnega“ kapitala. V Makedoniji se zato ogrevajo za predlog, da bi ta kapital ne vrnilo gospodarstvu. Porabiti ga nameravajo takole:

V naslednjih petih letih naj bi za olajšanje položaja gospodarstva namenili približno 523 milijonov dinarjev, republika pa naj bi v naslednjem obdobju razpolagala z 120 milijoni dinarjev letno. S tem denarjem bi financirali v glavnem iste obveznosti kot doslej, samo da bo v tem obdobju za te obveznosti potrebno veliko več sredstev (812 milijonov). Ker gre v glavnem za financiranje obveznosti, ki so splošnega pomena za vse gospodarstvo in ki bi jih na sedanji stopnji razvoja gospodarstva težko drugače financirali, bo makedonska skupščina ta predlog najbrž sprejela. Mnogo bolj motna pa je usoda 936 milijonov dinarjev „občinskega kapitala“, ki ga je največ vloženega v komunalno gospodarstvo.

... v jugoslovanskih sindikatih

OPRAVIČILA NE BO

ČRNA GORA

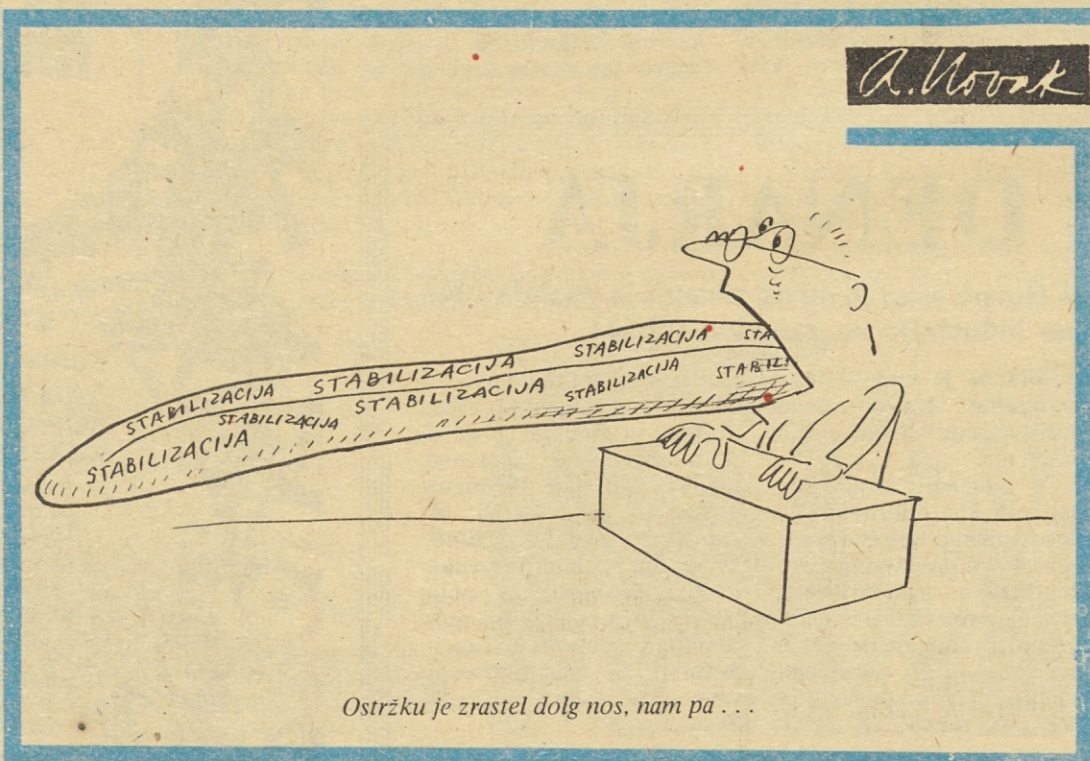
Na zadnji seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Črne gore so obravnavali, kako v delovnih organizacijah uresničujeta določila zakona o pripravnikih. Ugotovili so, da je bilo v minulemu letu zaposlenih le 380 pripravnikov, kar je 3-krat manj kot leto poprej. Sicer pa je v Črni gori že 78.000 zaposlenih delavcev, kar je za 4000 oseb več kot leta 1969. V inozemstvu je iz te republike zaposlenih približno 6000 delavcev, delo pa išče 7000 oseb. V Črni gori pričakujejo, da bodo v prihodnjih petih letih zaposlili približno 20.000 oseb ali po 4000 na leto. Predsedstvo črnogorskih sindikatov pa je pri tem tudi opozorilo, da številne delovne organizacije še vedno nimajo jasno izoblikovane kadrovske politike.

Ko so na seji obravnavali uresničevanje zakona o skrajšanem delovnem času, so člani predsedstva ugotovili, da še vedno kakih 150 delovnih organizacij ni uvedlo 42-urnega delovnega tedna. Tako sedaj dela v skrajšanem delovnem času le 66,6% zaposlenih, zlasti pa so malo storili za prehod na skrajšan delovni čas v Budvi, Hercegovini in v nekaterih titogrskih podjetjih.

Do 8. aprila bi vse delovne organizacije v tej republiki morale preiti na skrajšan delovni čas. Upoštevanje ta dejstva in določila zakona pa je predsedstvo republiške konference črnogorskih sindikatov pozvalo pristojne organe v delovnih organizacijah in sindikalne organizacije, da v prihodnjih dveh mesecih ukrepejo vse potrebno, da bi nadomestili zamujeno, saj opravičila za neizpolnjeno nalogo ne bi smelo biti.

VEČ ZA MANJ RAZVITE

Izvršni svet Črne gore je ob proučevanju osnutka resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju Jugoslavije sprejel stališče, da se resolucija ne sme omejevati samo dva cilja – ustavljanje inflacije in zmanjševanje plačilnega deficita, ampak mora vključiti še tretjega – hitrejši razvoj nerazvitih republik in Kosova. Zaradi tega je zahteval, da se predlagana omejitev za kreditiranje nerazvitih republik iz sredstev Mednarodne banke poveča od 33% na 50%. Jugoslavija dobiva namreč kredite mednarodne banke prav na račun svojih nerazvitih območij.

Ostržku je zrastle dolg nos, nam pa ...

Solidarnost je zatajila

Od približno 2000 beograjskih delovnih organizacij je samo 150 podjetij vplačalo svoj delež v sklad solidarnosti za gradnjo delavskih stanovanj

Lani se je sicer vselilo v beograjska „stanovanja solidarnosti“ kakih 1100 družin in okoli 100 samcev, vendar pa se s tem načrti in želje mestne skupščine in mestnega sindikalnega sveta še zdaleč niso uresničili. To, kar je na tem področju bilo zamujenega v zadnjih dveh letih, bo težko nadomestiti – še posebej zato, ker cene novih stanovanjskih površin naraščajo z doslej neznanim tempom.

Beograjska mestna skupščina je dala pobudo za gradnjo delavskih stanovanj zato, ker je v našem glavnem mestu mnogo delovnih organizacij, ki nimajo sredstev za gradnjo stanovanj za svoje delavce. V mnogih beograjskih tovarnah so delavci, ki delajo že po 15 let in imajo velike družine, pa še vedno nimajo svojih stanovanj. Zato je ideja o gradnji stanovanj za take delavce naletela na izredno dober sprejem v javnosti, z vso močjo pa so jo podprli tudi beograjski sindikati.

Po načrtu, ki je bil sprejet že

NAJVEČ ZA ALUMINIJ

Do 1975. leta namerava Hrvatska vložiti v aluminijско industrijo več kot 4 milijarde din. Največji del sredstev bodo usmerili v obnovo sedanjih in graditev novih zmogljivosti za izkoriščanje boksita ter za intenzivnejše raziskovalno delo na terenu. V prihodnjih dveh letih bodo zgradili novo elektrolizo v Razinah, povečali zmogljivosti tamkajšnje livarne, zgradili hidroelektrarno Obrovac ter modernizirali naprave za proizvodnjo in briketiranje amorfnih mas v Šibeniku.

V pospešenem ritmu

V BiH predvidevajo najmanj 8-odstotno stopnjo rasti tekstilne industrije

V Bosni in Hercegovini se je tekstilna industrija še pred desetimi leti uvrščala med slabše razvite industrijske veje, v 1969. letu pa je že ustvarila skupen dohodek v vrednosti 1390 milijonov dinarjev in zaposlovala 20.347 delavcev, kar predstavlja okrog 10% zaposlenih v industriji in rudarstvu te republike. V prihodnjem srednjeročnem obdobju pa predvidevajo še hitrejšo rast te gospodarske panoge z letno stopnjo dobrih 8%.

Materialna osnova tekstilne

industrije, njenih skupin in delovnih organizacij pa je še vedno zelo nizka. Zato so osebni dohodki in sredstva za družbeni standard zaposlenih v tej panogi na zadnjem mestu na področju industrije in rudarstva v BiH. Tako nameravajo zdaj ugotoviti, kaj je treba naprej razvijati in kaj zavirati, kaj z delavci, ki se bodo pojavili kot „tehnoški presežek“, kako zagotoviti sredstva za njihovo prekvalifikacijo, kdo bo zagotovil sredstva za uvoz proizvodnje itd.

Minuli dve leti sta dokazali vso upravičenost pobude za gradnjo „stanovanj solidarnosti“, saj so stanovanja postajala vse dražja, možnosti mnogih delovnih organizacij pa vse manjše. Vendar pa lani ni bilo stanovanjske gradnje za tržišče, z druge strani pa tudi mnoge delovne organizacije niso izpolnile svojih obveznosti do sklada za gradnjo delavskih stanovanj – s tem pa tudi, banka ni mogla izpolnjevati svojih obveznosti. Dolgovi pri vplačevanju v ta sklad so v dveh letih narasli na več kot 15 milijonov dinarjev, sredi minulega leta pa so znašali celo 65 milijonov dinarjev. Tem težavam so se pridružile še mnoge druge: urbanisti so tudi po trikrat spreminjali gradbene pogoje na posameznih zazidalnih površinah, primanjkovalo pa je tudi cementa, železa itd.

Kot že rečeno, se je cena stanovanj med tem časom zelo povečala in tudi najbolj optimistični izračuni ne predvidevajo, da bi kvadratni meter stano-

vanja lahko stal manj kot 2000 dinarjev.

Letos bi morali v Beogradu zgraditi 1800 družinskih stanovanj in 250 sob za samce. V sklad solidarnosti pa je bilo do sedaj vplačano – brez obveznosti vračanja – nekaj več kot 2.770.000 dinarjev, oročeno pa približno 6.500.000 dinarjev. Za Beograd, ki ima zelo močno zunanjo trgovino, koncentracijo bank in močno trgovsko mrežo, je to zelo malo, še posebej zato, ker je znano, da vplačevanje v sklad solidarnosti za gradnjo delavskih stanovanj pomeni pravzaprav nekakšno vračanje dolgov tistim delovnim organizacijam, ki so brez svoje krivde v finančni zagati. Če bi v tem skladu bilo več sredstev, bi bilo tudi uresničevanje načrtov za stanovanjsko – gradnjo uspešnejše; če pa bo tudi v bodoče tako, da bo od 2000 delovnih organizacij v ta sklad vplačevalo le 150 podjetij, tudi prihodnje podaljševanje roka za gradnjo delavskih stanovanj ne bo kaj prida zaleglo. (PO „BORBI“)

ODSLEJ NE BOSTE NIKDAR VEČ, DA, NIKOLI, NIKOLI VEČ, POSTREGLI Z ZREZKOM

- BREZ KNORR DODATKA JEDEM

Nobeno eksperimentiranje in tveganje ni več potrebno!

S Knorr dodatkom jedem dosežete uspeh mnogo za neslajveje kakor pa, če bi jed pripravljali po najnovejših receptih

Kolinska

Kaj s turizmom?

Na Hrvaškem predlagajo davčne olajšave, realen tečaj dinarja in uvedbo deviznega tržišča

Komite za turizem izvršnega sveta Sabora SR Hrvatske predlaga za razvoj turizma v razdobju 1971-1975: povečanje retencijske kvote za potniški promet, ptt storitve ter letalske in pristaniške storitve s sedanjih 7 na 26%; uvedbo retencijskih kvot (v višini 20%) v vse dejavnosti, ki posegajo v področje turizma, kot denimo, prodaja naftnih derivatov, restavracije, žičnice, galerije, muzeji, prireditve itd.; novozgrajenim hotelom pa naj bi prva tri leta poslovanja ostale vse devize. Vsi ti predlogi so zasnovani na pričakovanju, da bo še naprej v veljavi sedanji zunanjetrgo-

TE DNI SO REKLI

TODO KURTOVIĆ,

predsednik SZDL BiH v izjavi „Oslobodjenje“:

Neodgovorno ravnanje posrednikov iz drugih republik pripisuje tem republikam kot deloti in morajo zato v teh republikah tudi naleteti na aktiven odpor. Nihče nima pravice, da se jezijo in da nam zamérij, če protestiramo zaradi takšnih pojavov. V tem smislu bomo morali tudi v praksi reagirati od primera do primera na takšne pojave in to v okviru Socialistične zveze ter željo, da v medsebojnih stikih najdemo pot za učinkovito akcijo na tem področju. To v enakem meri velja za ekstremna stališča, ki prihajajo iz središč drugih republik, prav tako pa tudi za podobna stališča v BiH. Zato morata odgovornost in reagiranje biti recipročna.

Dr. VELIMIR RAJKOVIĆ

direktor Zavoda za plan SR Hrvaške, v izjavi „Vjesniku“:

Ker se v razpravah o novem gospodarskem sistemu zavzemamo za bolj vgrajen mehanizem elemente tržišča kakor tudi zato, da bi gospodarski sistem ekonomska politika morala čim bolj direktno vplivati na sistemске pogoje gospodarjenja, očitno razpravo o kompenzaciji kot depasirano. Prizadevanja za kompenzacije pomenijo hkrati prizadevanja za nadaljnje vgrajevanje administrativnih elementov v gospodarski sistem. Prav sedaj pa se odločno zavzemamo za takšen režim in politiko cen, ki bo pretežnemu delu gospodarstva omogočila njihovo svobodno formiranje na tržišču, za voljo česar odpade tudi glavni argument za uvajanje kompenzacij.

Glede republiškega aspekta kompenzacij pa menim, da je v njem depasirano govoriti v razmerah, ko že imamo prelivanje sredstev v korist pre malo razvitih republik in Kosova in to obsegu, ki tako rekoč nima vzora v mednarodni praksi. Gre za 1,85% družbenega proizvoda, ki ga plačujemo v sklad za kreditiranje razvoja gospodarsko pre malo razvitih republik, dalje za proračunske dotacije v višini 1% družbenega proizvoda, za obveznosti za obnovo Skopja oziroma Banjaluke – kar vse skupaj tudi brez drugih ukrepov povzroča zelo pomembno prelivanje sredstev v korist pre malo razvitih področij. S tem ne samo popolnoma zadovoljujemo potrebni socialistično solidarnost, temveč hkrati zagotavljamo tudi zadostno ljivo osnovo za „kompenziranje“ vseh morebitnih slabih strani za ta področja v prihodnjem gospodarskem sistemu. Če pa bi s stališča razvoje politike sprejeli zahtevo po kompenzacijah v okviru panog, bi to celotno ekonomsko politiko pripeljalo do absurda oziroma v nezmožnost sprejemanja kakršnihkoli ukrepov.

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Kdo je kriv, tovariši, za vse, kar je, kaj pravite?! vpraša rezko predsedujoči in z ostrim pogledom ošine omizje.

— Deviantni -odmiki od reformne smeri! pravi resno človek na drugi strani mize.

— Po mojem delitev!
— Samoupravna?
— Ne, to ne, bog vari! Nekontrolirana.

— Po mojem investicije.

— Tudi jaz tako mislim. Še zlasti zaplanirane.

— Pa prevelika potrošnja!
— Osebna?
— Ne bogvari! Splošna.
— Toda saj ne investira.

čitev in drugih ustrežajočih subjektov. Tako je moje mnenje.
— Bi morali po tvojem poudariti tudi odgovornost?

še za sanacijo pereče situacije. Kaj predlagate?
— Zamrzniti cene. Nemogoče je...
— Prav, Janez. Pa plače?

— Ampak to dvoje ne gre skupaj.
— Jaz pa mislim, da gre.
— Tudi mi mislimo, da gre.

nam je zelo potreben, zato bi jaz bil za to, da ga imamo že letos.
— Je kdo proti? Nihče. Še kakšno vprašanje? Hvala! Reči pa

ANALIZA DEVIANTNIH ODMIKOV (REPORTAŽNI ZAPIS Z USTREZNE SEJE)

ramo preveč, tovariši. Študije kažejo, da celo premalo. Investiramo pa neracionalno, to je tisto.
— Investicijska potrošnja torej ne pride v poštev, ne?
— Ne kot glavni krivec! Če pa že, le povezano z odgovornostjo nosilcev investicijskih odlo-

— Na vsak način!
— Kaj pa pritiske?
— Tudi!
— Emisijske prekoračitve?
— Ja, seveda! Ampak predvsem kot posledico objektivnih razmer.
— Dobro! Platforma je s tem dana, zdaj gre pa

— To pa ne!
— To pa ja!
— Kaj zdaj?
— Če ne gre drugače, naj bo! Ampak samo za štiri mesece.
— Sklenjeno! Še kakšen predlog?
— Ja. Oživiti delovanje tržnih zakonitosti.

— Sklenjeno! Še kaj?
— Imeti moramo tudi konvertibilni dinar.
— Se strinjam. Do kdaj?
— Jaz sem za leto 1975.
— Jaz sem pa za zelo kratek rok: na primer do prihodnjega leta.
— Konvertibilni dinar

vam moram iskreno, da sem prišel na današnje sejo s precejšnjo mero pesimizma. Zdaj pa z zadovoljstvom ugotavljam relativno veliko enotnost naših pogledov na vsa ključna in pereča vprašanja. Hvala lepa, tovariši!

VINKO BLATNIK

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

je v sodelovanju z beograjsko založbo Jugoslavija izdala pomembno delo:

Umetnostni zakladi Jugoslavije

Področje Jugoslavije je bilo naseljeno od najstarejših časov. Prve, jasne sledove civiliziranega življenja je mogoče zaslediti v šestem tisočletju pr. n. š. Od takrat pa do našega časa so se na tem ozemlju menjale različne kulture in se razvili različni umetnostni stili, ki so le izjemoma zajeli vse jugoslovansko ozemlje, kakor se je to zgodilo za rimske vladavine. Kulturni razvoj je najpogosteje potekal glede na zemljepisne, politične in etnične vplive in pustil tako za sabo izredno bogat in raznovrsten mozaik kulturnih spomenikov.

UMETNOSTNE ZAKLADE JUGOSLAVIJE so napisali najuglednejši umetnostni zgodovinarji vseh narodov Jugoslavije. Med avtorji so tudi slovenski strokovnjaki (France Stele, Emilijan Cevc, Marjan Kušič idr.). Knjigo je uredil in ji napisal uvod OTO BIHAJLI-MERIN. V prid njeni vsebinski pomembnosti in likovni enkratnosti govori podatek, da je bila srbohrvaška izdaja takoj po izidu v celoti razprodana.

V KNJIGI je 77 barvnih reprodukcij, 393 črno-belih reprodukcij, 115 risb in 10 zemljevidov. Knjiga je natisnjena na umetniškem papirju, vezana v celo platno in ima 450 strani velikega formata. Cena: 380 din.

Slovensko izdajo knjige dobite v vseh knjigarnah, pri zastopnikih založbe in pri upravi

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE,
LJUBLJANA, Mestni trg 26

Bolnišnico potrebujemo

V petih letih naj bi zaposleni na širšem mariborskem območju s prispevkom 0,5 % od bruto osebnega dohodka zbrali denar za dograditev mariborske bolnišnice

Vse kaže, da so letos podane realne možnosti za nadaljnjo izgradnjo in dograditev mariborske bolnišnice. To so ugotavljali na svoji prvi seji člani novoimenovanega odbora za gradnjo bolnišnice, ki ga je na zadnji lanski seji imenovala mariborska občinska skupščina. V odboru za gradnjo so predstavniki družbeno političnih organizacij ter največjih delovnih kolektivov s širnega mariborskega območja, zastopani pa so tudi predstavniki nekaterih sosednjih občin. Na prvi seji odbora je direktor bolnišnice, primarij dr. Ivo Koradžija obrazložil dosedanj potek del ter položaj, v katerem je sedaj bolnišnica. Za dokončno ureditev bolnišnice bi potrebovali 66 milijonov 530 tisoč dinarjev. Vrednost sedaj zgrajenega skeleta znaša nekaj nad 9 milijonov dinarjev, razen tega pa je bolnišnica zgradila tudi novo kotlarno, s katero so že zagotovili energijo za bodoče potrebe. Za to kotlarno so plačali 6 milijonov 470 tisoč din.

Prvotni predlog za zbiranje sredstev, dodatna prispevna stopnja v sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev, ni bil izvedljiv zaradi stabilizacijskih ukrepov v našem gospodarstvu. Zato je ostala edina možnost finansiranja nadaljnje gradnje bolnišnice družbeni dogovor in sklepanje pogodb z delovnimi organizacijami, da v poseben namenski sklad izdvajajo v na-

slednjih petih letih 0,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov vseh zaposlenih. S tem predlogom se je odbor strinjal, še zlasti razveseljuje pa je, da so ga podprli tudi predstavniki gospodarstva. Ker gre za namenska sredstva, bi bil ta prispevek oproščen republiških in zveznih dajatev. Razen tega naj bi 20 odstotkov potrebnih sredstev prispevala tudi republika, saj gre za ustanovo regionalnega pomena.

Z dograditvijo mariborske bolnišnice bi pridobili 420 standardnih bolniških postelj, razen tega pa bi uredili tudi funkcionalni prizidek, v katerem bi bili prostori za zdravljenje. S tem bi lahko končno rešili nepopisno gnečo po bolniških sobah, v katerih je sedaj tudi po dvakrat ali celo trikrat več bolnikov, kot dopuščajo zdravstveni normativi. Z dograditvijo bolnišnice bi v Mariboru rešili problem internega, nevropsihiatričnega in poškodbenega oddelka, razen tega pa bi v starih objektih pridobili

dodatne zmogljivosti.

Če bodo delovne organizacije pristale na tak način zbiranja sredstev in sklenile ustrezne pogodbe, se bo v naslednjih petih letih zbralo v mariborski občini 42 milijonov 750 tisoč dinarjev, Lenart bi prispeval 550 tisoč, Slovenska Bistrica 3 milijone 550 tisoč, Ptuj 7 milijonov 300 tisoč, Ormož 1 milijon in republika 14 milijonov 500 tisoč dinarjev.

Med večjimi delovnimi organizacijami, ki so pripravljene pomagati bolnišnici, je tudi Mariborska tekstilna tovarna, prav gotovo pa se ji bodo pridružili še ostali kolektivi. Sicer pa so se člani odbora za gradnjo dogovorili, da bodo z akcijo podrobno seznanili vse delovne organizacije na širšem mariborskem območju ter tako delavcem posredovali vse potrebne podatke, ki kažejo, kako nujna je čimprejšnja ureditev normalnih razmer v največji zdravstveni ustanovi na tem koncu Slovenije.

D. P.

● NELIKVIDNOST NA TELEFONSKI LINIJI

Ne slišim, pridite osebno!

Kaj vse nam bo prinesla nelikvidnost? Vsak dan je starejša in tisti, ki imajo to besedo vsak dan na jeziku, postajajo iz dneva v dan bolj prebrisani. Poslužujejo se vseh mogočih in nemogočih izgovorov. Res težko je biti prodajalec v teh časih, ko nikoli ne veš, kdaj boš za prodano blago dobil plačilo.

Vse kaže, da v dobi nelikvidnosti slovenski pregovor: „Izgovor je dober, če ga pes na repu prinese“ postaja vse bolj resničen. Vprašali boste, zakaj? Na hitro lahko odgovorim, če vam povem, to, kar mi je pred dnevi povedal znanec iz celjskega Etola.

Tudi Etolu kupci ne plačujejo redno. Mnogo neplačanih računov leži v predalih njihovih kupcev po vsej državi. Delavci, ki so zadolženi za „opominjanje“ kupcev o njihovih dolgovih, kličejo vsak dan na vse strani države. Tudi moj znanec je poklical neko podjetje v sosednjo republiko. Na drugi strani žice se je oglasil predstavnik podjetja, s katerim se moj znanec dobro pozna. Začela sta govoriti o vsem mogočem. Tudi vremena sta se dotaknila. Lepo, razločno sta razumela drug drugega. Ko pa je znanec začel pogovor o denarju, ki jim ga je to podjetje dolžno, je začelo motiti razgovor skrčanje v telefonu. Na drugi strani žice je komaj še razločil besede sogovornika. Ne slišim, oglasite se osebno, da se dogovorimo!

Tako je dolžnik še za nekaj časa zavlekel plačilo računov. Kako dolgo bo to še trajalo? Bodo motnje pri telefoniranju še dolgo preprečevale prodajalce, da dobijo svoj denar, ki ga potrebujejo za osebne dohodke, nabavo surovin in še za marsikaj drugega.

M. BRECL

KOPER

Pred dnevi so organi upravljanja Splošne bolnice Koper seznanili delovne organizacije obalnega območja s stanjem, v katerem je ta zavod. V dopisu ugotavljajo, da so zgradbe, ki jih bolnišnica uporablja, zelo stare, ena je bila sezidana celo leta 1680. Oprema in druge delovne priprave bolnišnice izkazujejo visoko stopnjo iztrošenosti, v poprečju nad 70%. Dopolnjevanje je treba sodobni zdravniški instrumentarij in opremo za namestitve, nego in hranjenje bolnikov. Vse to bolnišnica sama težko zmaguje s sredstvi, ki ji sedaj dotekajo. Zato so naprosili delovne organizacije, da bi po zaključnem računu dodelile bolnišnici za njeno opremo in novogradnjo vsaj nekaj sredstev. S tem bi podprle tudi novogradnjo prepotrebne bolnice v Izoli.

K. c.

Zakon čimprej

Predlog zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov vgrajuje v družbeno-ekonomski in samoupravni sistem pravno izoblikovan postopek, po katerem mora biti tako delovnim organizacijam kot tudi neposredno zainteresiranim družbenim dejavnikom – zlasti sindikalnim organizacijam – omogočeno na organiziran, ekonomsko in pravno izoblikovan način, vzpodbudno vplivati na delitev dohodka in osebnih dohodkov. Družbeno usmerjanje delitve dohodka po predlogu zakona torej ni ukrep o tem, kako deliti. Prav tako ni omejevanje samoupravnih pravic delovnih skupnosti, temveč je sestavni del družbeno-ekonomskega sistema.

Posebej je v predlogu zakona poudarjena vloga sindikata kot tistega družbeno-političnega dejavnika, ki je še posebej po svoji družbeni funkciji poklican zagotoviti, da se uveljavi samoupravno sporazumevanje kot poglavitna metoda in oblika, po kateri naj bi uspešno usklajali razmerja tako v delitvi dohodka kot tudi v delitvi osebnih dohodkov. Vse to mora prispevati, da postane ta delitev spodbuda za racionalno gospodarjenje pa tudi za obvladovanje raznih socialno-političnih problemov, ki nastajajo zaradi premajhne usklajenosti, zlasti v delitvi osebnih dohodkov.

Zorni kot družbenih dejavnosti, s katerega so člani predsedstva tega sindikata na seji, minuli torek, ocenjevali predlog zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov, ni prav nič uokvirjal razprave samo na te dejavnosti. Dolga leta je že prisotna težnja tega sindikata, da je treba, kolikor je najbolj mogoče, izenačiti položaj gospodarskih in negospodarskih dejavnosti.

Prav zaradi tega so člani predsedstva sindikata delavcev družbenih dejavnosti pozdravili dejstvo, da je predlog zakona v zaključni fazi. Soglašali so z zasnovano zakona in menili, da ga je treba čimprej sprejeti, kajti le tako bo delo na družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih lahko steklo.

O svojem stališču, da se strinjajo z zasnovano zakona, bodo obvestili sindikalne organizacije svojega sindikata. Razen tega pa so sprejeli tudi odgovornost, da bodo delovne organizacije družbenih dejavnosti zakon tudi izvajale. Po mnenju članov predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti naj bi družbeni sporazum zavezoval vse, četudi delovne organizacije ne bi sklenile samoupravnih sporazumov.

Odjuga je razkrila zaplate zemlje. Nič zato. Še vedno najdejo vneti smučarji tudi v nižinah dovolj snega, da se „podričkajo“, če pa to ne, izkoristijo prosti čas za pomenek. Saj so vendar šolske počitnice!

Za tesnejše sodelovanje organizacij Zveze sindikatov in Zveze komunistov

Družbeno-politične organizacije v delovnih skupnostih so najmanj pristopne pri urejanju odnosov med ljudmi

Na Koroškem so se nedavno tega lotili oblikovanja podrobnejše ocene položaja delovnega človeka v združenem delu, vloge družbeno političnih organizacij pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov ter oblikovanju kratkoročnih in dolgoročnih nalog pri razvijanju teh odnosov.

Sicer so že nekajkrat doslej podrobno analizirali delo družbeno političnih organizacij v

posameznih delovnih organizacijah, najmanj prisotne pa so, kot je mogoče ugotovljati, pri urejanju odnosov med ljudmi. Večjo učinkovitost v delu družbeno političnih organizacij v delovnih organizacijah v Sloveniji, najmanj prisotne pa so, kot je mogoče ugotovljati, pri urejanju odnosov med ljudmi. Večjo učinkovitost v delu družbeno političnih organizacij v delovnih organizacijah v Sloveniji, najmanj prisotne pa so, kot je mogoče ugotovljati, pri urejanju odnosov med ljudmi.

V dosedanjih razpravah o položaju delovnega človeka v združenem delu so na Koroškem poudarili, da je tudi v Mežiški, Dravski in Mislinjski dolini doseglo samoupravljanje velik napredek. Ob tem pa je mogoče vendarle še marsikdaj ugotovljati, da ponekod samoupravljanje odtušuje od delovnih ljudi. Osnovna slabost je zlasti še v tem, ker ni uveljavljeno informiranje pred odločanjem, to je v fazi nastajanja samoupravnega procesa, ker ni kritike odločitev in ker tudi ni

zaostrene odgovornosti za izvajanje sklepov. Nadalje na Koroškem ugotavljajo, da slabi odgovornost za položaj človeka, predvsem tudi zato, ker razvoj samoupravljanja ne gre vzporedno z razvojem proizvodnje,

proizvajalnih sil in tehnologije, pa tudi zato, ker se aktivnost največkrat konča že takrat, ko so sklepi šele sprejeti. Vse te in druge slabosti povzročajo, da delovne skupnosti niso homogene ustvarjalne enote in da delovni ljudje še niso oblikovalci politike delovnih organizacij. V nobeni od delovnih organizacij na Koroškem tudi še ni uveljavljen, v vsej svoji celovitosti, samoupravni proces, niti ni ljudi, ki bi skrbeli za organizacijo takega samoupravnega procesa. Del vodilne strukture v delovnih organizacijah pa podcenjuje vprašanje samoupravnih odnosov.

Preprečiti špekulacije

Zemljišča, posebno še stavbna, so že leta predmet špekulacij. To spoznanje se je končno zakoreninilo tudi v naših predstavniških organih in tako so v republiški skupščini pripravili zakon o nekaterih natančnejših merilih za določanje odškodnine za razlašena kmetijska in stavbna zemljišča.

Zakon naj bi uravnal le promet s kmetijskimi in stavbnimi zemljišči, ker je pridobivanje teh zemljišč v družbeno lastnino glavna osnova za nemoten razvoj stanovanjske gradnje, pa tudi zato, ker omogoča promet s temi zemljišči vrsto špekulacij. Zato je nujno potreben družbeni poseg tudi v obliki predpisanih natančnejših meril za določitev odškodnine.

Izhodišče za zakonsko ureditev tega vprašanja mora temeljiti na oceni številnih objektivnih in subjektivnih dejavnikov, ki vplivajo na pravičnost odškodnine. Kot eno od osnov za določanje pravične odškodnine za kmetijsko in stavbno zemljišče je treba upoštevati katastrski dohodek kmetijskega zemljišča. Upoštevati pa je treba tudi vlaganje prejšnjega lastnika v zemljišče in tržno ceno, ki se oblikuje na območju kraja oziroma naselja, v katerem je kmetijsko zemljišče.

IZBOLJŠANJE PRAVNE POMOČI

V Sloveniji pripravljamo zakon o odvetništvu in drugi pravni pomoči. Po tem zakonu naj bi imeli odvetniki pravico nuditi pravno pomoč strankam v celotnem obsegu, druge službe pravne pomoči pa naj bi imele status pravnih posvetovalnic brez pravice zastopanja in zagovora strank v postopkih pred sodišči in drugimi organi delovnih in drugih organizacij.

Pogoji za sprejem v odvetništvo bodo poostreni; predvidena je triletna pripravniška praksa, namesto dosedanje dveletne. Med pogoji za pridobitev pravice do odvetništva je tudi znanje slovensčine.

Samoupravnost odvetništva se zagotavlja z organiziranjem odvetnikov v odvetniški zbornici Slovenije, ki tudi samostojno odloča o vpisu v imenik odvetnikov in imenik odvetniških pripravnikov ter o izbrisu. Status odvetništva kot samostojne in neodvisne družbene službe pa bo zakon zagotovil z družbeno ekonomskim položajem odvetništva, ki bo v načelu enak pravicam in obveznostim delovnih ljudi v delovnih organizacijah.

NA POL POTI

Poročilo zvezne komisije za delovni čas med drugim ugotavlja, da razen mnogih prednosti skrajšanega delovnega tedna obstaja tudi več problemov, ki smo jih s tem ustvarili in ki jih je potrebno reševati. Z uvedbo skrajšanega delovnega tedna smo opravili samo del nalog. Čas dela je namreč skrajšan ne samo za ljudi, temveč tudi za stroje, ki jih zdaj izkoriščamo samo 50-70%. Pretežni del zaposlenih ima prost dan v soboto in nedeljo, tedaj pa ne delajo banke, servisi, občine, sodišča itd. in zato delavci med tednom odhajajo z dela, da bi lahko opravili tam svoje zadeve. V velikih mestih prihajajo na delo vsi ob istem času, tako da nastajajo zastoji v prometu. Usklajevanje delovnega časa gospodarstva in negospodarstva je torej zdaj glavna naloga

(M. A.)

Slovenija Sadje

IZVOZNO-UVOZNO PODJETJE LJUBLJANA, Miklošičeva 10/IV

- Hladilnica in zorilnica banan: ZALOG pri Ljubljani
- Hladilnica: BOHOVA pri Mariboru
- Predstavništva in skladišča:

- MARIBOR
- VOLČJA DRAGA
- KANAL
- KOPER
- BEOGRAD
- SUBOTICA
- ZAGREB
- BRČKO

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

- TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
- BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1
- KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
- BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
- BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

Končno tudi po drugih poteh do javnega spričevala

Izobraževanje gradbenih delavcev

Gradbeni delavci se v Jugoslaviji izobražujejo in usposablajo za potrebe gospodarstva v okviru izobraževalnih institucij, ki so samostojne ali združene v gradbeniške šolske centre ali pa so v sestavi mešanih strokovnih šol kot oddelki, smeri in odseki.

Sednji sistem izobraževanja delavcev v gradbeništvu ni zadovoljiv in ga je nujno potrebno reformirati. Izobraževalne institucije in gospodarstvo sta soglasna, da je treba izdelati enoten sistem izobraževanja gradbenih delavcev za celo državo in da je tu treba najti najboljše rešitve za vse.

Glede na splošne interese gospodarstva in skupnosti mora sistem izobraževanja vsaki mladi generaciji zagotoviti pravice in možnost, da si pridobi solidno raven splošne izobrazbe, ki ji bo služila kot podlaga pri usposabljanju za življenje in življenjski poklic.

S. G.

Kot je znano, naj bi ta mesec še Republiški zbor sprejel zakon o delavskih univerzah, izobraževalnih centrih in drugih organizacijah, ki se poleg šol ukvarjajo z izobraževanjem. To je zakon, ki ga je Prosvetno-kulturni zbor Skupščine SRS ob koncu minulega leta že sprejel. Ta zakon, ki se je pisal zelo dolgo, je za načrtnije in dolgoročneje urejanje pogojev izobraževanja odraslih v Sloveniji gotovo izrednega pomena. V Sloveniji imamo ta čas 47 delavskih univerz in 3 zavode s podobno dejavnostjo, imamo pa tudi v podjetjih 35 izobraževalnih centrov, okoli 45 podjetij pa ima organizirano službo, ki se ukvarja z izobraževanjem zaposlenih.

Iz obsežne materije, ki jo zakon ureja, smo izbrali nekaj vprašanj na eno samo temo in jih zastavili predsednici Zveze delavskih univerz Slovenije, tovarišici Tilki BLAHA.

Ze doslej so delavske univerze in izobraževalni centri, ki so organizirali izobraževanje odraslih v posebnih oddelkih osnovne šole za odrasle ali posebnih oddelkih strokovne šole za odrasle, lahko v povezavi z rednimi šolami izdajali javno veljavna spričevala. Zanima nas, ali se bo s tem zakonom ta možnost (seveda v sodelovanju z rednimi šolami) odprla še drugim, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih?

Delavske univerze in izobraževalni centri so do zdaj praviloma nastopali le kot organizatorji izobraževanja v oddelkih za odrasle, medtem ko je pedagoški nadzor in pravica izdajanja spričeval pripadala le rednim šolam. Izjema so le redke osnovne šole, ekonomska sred-

nja šola in nekatere strokovne šole — za odrasle, ki so jih ustanovile delavske univerze, Dopolna delavska univerza ali izobraževalni centri, s tem, da so zagotovili vse pogoje, ki jih določajo zakoni za posamezne vrste rednih šol. Novi zakon glede izdajanja spričeval za šolanje odraslih v okviru rednih šol ne prinaša torej nikakršnih sprememb. Bistvena novost je v tem, da zakon razširja možnost izdajanja spričeval tudi za tiste oblike izobraževanja ob delu, ki jih v rednih šolah ni in ki so posebnost izobraževanja ob delu: posebni specialni poklici, za katere se lahko izobražujejo le odrasle oz. pomenijo posebno specializacijo; razne oblike funkcionalnega izobraževanja; dopolnilno izobraževanje in izpopolnjevanje znanj iz posa-

meznih predmetov oz. področij (matematika, tuji jeziki, kemija, knjigovodstvo itd.).

Ker so posamezniki pri nas pogosto motivirani za izobraževanje, če zanj prejmejo spričevalo, ali pomeni ta novost le razširitev motivacije? Kaj je še vodilo predlagatelje zakona, da so se odločili za to?

Razen motivacije posameznikov, ki je pri izobraževanju odraslih izredno pomembna, ima ta „novost“ še globlji pomen. S tem, ko bomo družbeno enako vrednotili (na osnovi enotnih učnih načrtov in izpitnih kriterijev) tudi druge nešolske oblike izobraževanja, bomo postopno odpravljali večtičnost v izobraževanju. Tako se bo izobraževanje ob delu, za katerega je značilno, da se mora hitro prilagajati spremembam v delovnem procesu in organizaciji dela, lahko samostojneje razvijalo. Ozka delitev na tako imenovano šolsko (javno priznано) in interno družbeno (nepriзнано) izobraževanje bo moralo postopno odpasti.

V izobraževanju odraslih se bo hitreje lahko uveljavilo izobraževanje za tiste poklice, ki jih naše gospodarstvo nujno potrebuje, a jih v rednem šolstvu

nismo in jih ne bo smotno razvijati (že omenjeni ožji specializirani poklici, dopolnilno funkcionalno znanje ipd.). Spričevala, ki jih bodo udeleženci dobili za doseženo znanje, pa bodo morala imeti enako veljavnost kot spričevala rednih šol. Seveda bo moralo to pospešiti določene spremembe v našem šolskem sistemu, ki je še dokaj okostenel.

Zanima nas še posebej, ali bodo in pod kakšnimi pogoji lahko tisti, ki izobražujejo odrasle, zlasti delavske univerze in izobraževalni centri v podjetjih, izdajali spričevala kot javne listine za zaključeno strokovno izobraževanje, potrebno za posamezne poklice, za katere največkrat

niti nimamo posebnih šol?

Zakon predpisuje za vse organizacije, ki se bodo registrirale pri Republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo in ki bodo imele pravico izdajati spričevala, le nekatere najbolj splošne pogoje: letni program dela, kadre, učila in prostore. Verifikacija posameznih oblik izobraževanja za zaključeno strokovno izobraževanje pa bo potekala po enakem postopku, kot to velja za drugo poklicno izobraževanje. Na osnovi zahtev posameznih poklicev bo treba izdelati učne programe ter določiti pogoje za izvajanje ter programov. To bo opravljal isti organ, ki je po zakonu pristojen za ugotavljanje in določanje poklicev.

OBISK V RUDARSKEM ŠOLSLEM CENTRU VELENJE:

Izobraževanje in proizvodnja neločljiva partnerja

V letu 1971 najmanj 90 milijonov dinarjev realizacije in milijon dolarjev izvoza ● Novih 200 delovnih mest

Velenjski Rudarski šolski center ni zgolj izobraževalna ustanova, v kateri se v šolskem letu 1970/1971 šola skorajda 1000 slušateljev, od tega več kot 850 v rednih tehniških srednjih in poklicnih šolah. Vse bolj vztrajno se Rudarski šolski center Velenje uvršča tudi med najpomembnejše gospodarske delovne organizacije v Šaleški dolini, saj je zavzel v letu 1970, upošteva ustvarjeno realizacijo, med vsemi delovnimi organizacijami v Šaleški dolini že šesto mesto.

Rudarski šolski center Velenje mora sam ustvariti večino denarja za financiranje dejav-

matizacije nenehno dopolnjujejo, delo gojencev pa nadzorujejo v šoli, druga — še bolj zahtevna kontrola pa je domače in inozemsko tržišče.

V zadnjem času se je izredno hitro razmahnila serijska proizvodnja v elektro delavnicah, posebej še konfencioniranje in priprava žic. Rudarski šolski center Velenje pripravlja žice za izdelke TGO Gorenje Velenje, za sarajevsko združenje UNIS, nadalje za Slobodo Čačak in za nekatere druge kupce. Pripravljajo pa se, da bi osvojili celotno proizvodnjo žic do končnega izdelka — seta. Ena od najbolj perspektivnih dejavnosti pa je

ske galanterije ter za proizvodnjo konfencioniranih žic. V novih prostorih pa bo potekalo tudi praktično usposabljanje učencev prvih letnikov poklicnih kovinarskih in elektro šol. Razumljivo je, da bo preselitev v nove prostore omogočila tudi obširno povečanje proizvodnje.

Realizacija Rudarskega šolskega centra Velenje se je v letu 1970 približala 60 milijonom dinarjev. Po doslej sklenjenih pogodbah pa bodo v letu 1971 dosegli najmanj 90 milijonov dinarjev realizacije, in sicer s proizvodnjo premoga 25 milijonov din, z dejavnostjo elek-

Širjenje dejavnosti

Osnovno vodilo: usklajena zdravstvena dejavnost na Koroškem

V tem letu bo Koroški zdravstveni dom Ravne na Koroškem, razumljivo da v splošno zadovoljstvo zavarovancev iz vseh štirih koroških občin, razširil dejavnost, pri tem pa bodo zasledovali še posebej osnovno vodilo — v prihodnje zagotoviti skladen razvoj in usklajenost zdravstvene dejavnosti v ob-

činah Ravne na Koroškem, Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi.

Tako ima Koroški zdravstveni dom v načrtu ureditev več novih ambulant in drugih služb ter začetek dela dispanzerjev za borbe v Radljah, na Ravnah in v Slovenjem Gradcu. Sicer pa bodo v Dravogradu letos zagotovili stalno oskrbo v domu ostarelih in razširili delo diagnostičnega laboratorija. V Radljah je v načrtu ureditev diagnostičnega laboratorija in oddelka za fizioterapijo, prav tako pa tudi okulistične ambulante, če bo za to zadosti denarja. V Vučenici pa bodo odprli obratno ambulanto.

V Slovenjem Gradcu bodo v tem letu povečali število ordinacijskih ur v splošni ambulanti ter uvedli tudi popoldansko

delo v diagnostičnem laboratoriju. Na Ravnah pa bodo namestili še enega zdravnika v obratni ambulanti Železarne, razširili bodo dejavnost dispanzerja za medicino dela. Stalnega zdravnika bodo imeli poslej tudi v Mežici, kjer je v načrtu še razširitev preventivnih pregledov v obratni ambulanti, uvedba pnevmoftiziološke ambulante ter odprtje fizioterapevskega oddelka.

Zapišemo naj še, da bo v letu 1971 kupil Koroški zdravstveni dom novo sodobno opremo za zobne ordinacije in laboratorije, da bo zaposlil spremljevalca reševalnih avtomobilov ter da bo zagotovil v vseh 11 zdravstvenih okoliših na Koroškem stalno prisotnost zdravnika in medicinske sestre. Se pravi, da bodo zdravstveni delavci nudili najnujnejšo prvo pomoč ob vsakem času. (ma)

Cerkniški sindikati so želeli na zadnji plenarni seji obširneje razpravljati tudi o novem statutu Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Ljubljani, še posebej pa o višini prispevne stopnje za leto 1971. Da bi lažje izoblikovali svoje stališče, da bi med drugim podprli v občini že večkrat poudarjeno zahtevo, naj nižjo prispevno stopnjo plačujejo kolektivi, ki skrbijo za medicino dela in katerih bolniški stalež je pod poprečjem, so vse delovne organizacije zaposlili že pred začetkom priprav na sejo, naj posredujejo svoje konkretne predloge, zamisli in pobude. Odgovorov pa niso dočakali, kajti vse delovne organizacije so ostale povsem „gluhe“. Tako so se člani plenuma na seji lahko zgolj seznanili s spremembami za letošnje leto, kakor jih pač predvideva Komunalna skupnost zavarovanja delavcev Ljubljana, niso pa zavzeli nobenega stališča do teh sprememb.

Marsikdaj lahko slišimo o slabo pripravljenih sejah in o sestankih zavoljo sestankovanja. Očitno pa je, da temu niso vedno krivi organizatorji sej, ampak so za take primere odgovorni tudi tisti, ki so jim sestanki ali posveti namenjeni, oziroma katerih skupne probleme naj bi pomagal razreševati tudi sindikat ...

-mg

nosti šol in za vzdrževanje domov. Zato že od vsega začetka povezujejo izobraževanje in proizvodnjo. V okviru RSC delujejo elektrokovinarski obrati in jama Škale. V kovinarskih obratih velja omeniti zlasti še orodjarno, strojni oddelek in serijsko proizvodnjo, v elektro obratih pa izdelavo transformatorjev, serijsko proizvodnjo, remont električnih strojev in pa instalacije. Izobraževanje ob proizvodnem delu zaradi hitrega razvoja tehnologije in avto-

nedvomno orodjarna. Orodja za predelavo plastike, pločevine in bakelita so namreč vse bolj iskana, doma in na tujem.

V prostorih, kjer so zdaj elektrokovinarski obrati Rudarskega šolskega centra Velenje, ni mogoče več širiti dejavnosti. Zato so se odločili za postavitev nove tovarniške hale — proizvodne dvorane, v katero se bodo preselili sredi januarja 1971. Novi prostori bodo tako zagotovljeni za orodjarno, nadalje za del serijske proizvodnje kovin-

trkovinarskih obratov pa 65 milijonov dinarjev. Za najmanj 1 milijon dolarjev izdelkov pa bodo tudi izvozili, in sicer na Švedsko, v Zvezno republiko Nemčijo, Italijo in v Združene države Amerike.

Zapišemo naj še, da bodo v letu 1971 v Rudarskem šolskem centru Velenje zaposlili 200 novih delavcev, od tega več kot 100 žensk, tako da bo skupaj redno zaposlenih že okrog 1000 delavcev.

(vš)

KLJUB ZASTOJEM USPEH KOLEKTIVA

Sredi minulega tedna je prišla iz novega energetskega objekta prva milijarda kilovatnih ur električne energije po njegovi dograditvi ● Če ne bi imel kolektiv termoelektrarne težav zavoljo pogostih okvar, bi bila dosežanja proizvodnja znatno višja ● Ugotovljajo, da bodo letos proizvedli samo v TE II kakih 580 milijonov kilovatnih ur električne energije, skupna proizvodnja v obeh energetskih objektih pa bo dosegla nekaj več kot 780 milijonov kilovatnih ur električne energije

Delavski svet tega trboveljskega podjetja je na zadnji seji podpisal tudi družbeni dogovor o urejanju splošnih vprašanj elektrogospodarstva pri nas, z omejitvijo, kot sta jo izoblikovala samoupravna organa Termoelektrarne Šoštanj in Savskih elektrarn. Gre za zahtevo, da bi namreč do 1. julija letos podpisali in sprejeli tudi tiste dele družbenega dogovora, ki se nanašajo na optimizacijo proizvodnje in prenosa električne energije z razpoložljivimi zmogljivostmi elektrogospodarskih podjetij, na splošne pogoje poslovanja elektrogospodarskih

podjetij ter na režim in politiko cen električne energije.

Termoelektrarna Trbovlje je torej med prvimi tremi podpisniki družbenega dogovora o ureditvi vprašanj splošnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva, prav to kaže interes tega kolektiva, da se čimprej odpravijo vsa odprta vprašanja s tega pomembnega gospodarskega področja. Delavski svet Termoelektrarne je na svojem zadnjem zasedanju po daljši razpravi osvojil tudi letošnji proizvodni oziroma gospodarski načrt in ugotovil, da je podpisana tudi pogodba v

zvezi z dobavami potrebnih količin premoga iz trboveljskega rudnika za redno proizvodnjo električne energije. Ta predvideva, da bodo Zasavski premogovniki letos dobavili Termoelektrarni okrog 900.000 ton tega goriva, kar bo dovolj za izpolnitev letošnjega plana. Kolektiv pa se zavzema tudi za boljšo kakovost dobavljenega premoga.

m

Pleteno obleko in športni komplet je pokazala na modni reviji tovarna dežnikov in pletenin INDIP - Lendava. - Foto: A. AGNIČ

MIMOGREDE V PREVALJSKEM INSTALATERJU

Nova, perspektivna proizvodnja

Pomoč slehernemu, ki se želi dopolnilno izobraževati

Prevaljsko podjetje „Instalater“ je bilo ustanovljeno pred 12 leti. Takrat je zaposlovalo 30 delavcev, zdaj jih že 150, ti pa so lani dosegli 11.800.000 dinarjev realizacije. Osnovni proizvodni program delovne organizacije so, kot pove že samo ime, vse instalacije - vodovodne, električne in instalacije centralne kurjave. Z instalacijskimi deli ustvarijo okrog 70% vse realizacije. Drug promet pa ustvarijo s serijsko proizvodnjo za Železarno Ravne na Koroškem (s proizvodnjo izotermnih plošč ter ekstermih nalitkov) ter z novim izdelkom - hlevsko opremo.

Do nedavnega so Prevaljčani izvajali instalacijska dela po vsej državi. Zdaj pa so delovno področje močno zožili. V glavnem si prizadevajo, da bi kvalitetno in konkurenčno opravili vsa instalacijska dela predvsem na Koroškem, za letošnje leto

pa imajo v načrtu tudi dela v Mariboru, Celju in Postojni.

Čeprav so se, vsaj za zdaj, odločili, da od osnovne proizvodne usmeritve ne bodo odstopili, pa si vendarle prizadevajo osvajati tudi proizvodnjo nekaterih proizvodov, ki jih na našem tržišču ni. V času dokaj intenzivnega preusmerjanja proizvodnje v kmetijstvu, posebej še prehode na živinorejo, so se odločili za serijsko proizvodnjo hlevske opreme. S to proizvodnjo so začeli lansko leto, ko so tudi s pomočjo Poslovnega združenja Styria Celje - Maribor prodali za okrog 1 milijon dinarjev opreme predvsem v Savinjski dolini, nekaj pa so jo prodali tudi zagrebški Mlekarni, saj računajo, da jim bo hlevska oprema navrgla vsaj 3.500.000 dinarjev realizacije, prodajno področje pa bodo razširili tudi na Pomurje. Želi si le, da ne bi imeli težav pri oskrbi s potreb-

nim reprodukcijskim materialom. Pred dograditvijo je tudi nova proizvodna dvorana, ki jo bodo predvsem uporabljali za izdelavo hlevske opreme.

V Instalaterju na Prevaljah bodo v tem letu, v primerjavi z letom 1970, povečali realizacijo za najmanj 2 milijona dinarjev. Po že izdelanem srednjeročnem razvojnem programu pa računajo, da bodo leta 1975 pri 200 zaposlenih dosegli najmanj 20 milijonov din realizacije.

Med obiskom v Instalaterju smo tudi izvedeli, da si v podjetju močno prizadevajo izboljšati kvalifikacijski sestav zaposlenih oziroma sami vzgojiti potreben kader. Zaradi možnosti zaposlovanja v tujini je nekaj delavcev z najbolj iskanimi poklici zapustilo delovno organizacijo. Za opravljanje instalacijskih del, pa tudi za proizvodnjo nove opreme, je treba delavce usposobiti. V tovarni pri-

pravljajo sami več tečajev, povedali pa smo tudi, da je pri 150 zaposlenih trenutno kar 25 članov delovne skupnosti na dopolnilnem izobraževanju. V podjetju pomagajo zdaj, ko je na Ravnah na Koroškem organiziranih vrsta šol, slehernemu, ki se hoče dopolnilno izobraževati in šolati. (ma)

TOVARNA UMETNIH BRUSOV SWATY IZ MARIBORA:

PRODOR NA TUJA TRŽIŠČA

Kolektiv Tovarne umetnih brusov Swaty v Mariboru je v lanskem gospodarskem letu v celoti uresničil svoj proizvodni načrt. To jim je uspelo tako po količini kot po vrednosti, kljub neurejenemu tržišču pri prodaji umetnih brusov in korunda. Tovarna se je med letom prilagajala zahtevam tržišča in sproti preusmerjala proizvodnjo. Tako so med letom znatno povečali proizvodnjo keramičnih brusov in zmanjšali količino brusov v vezavi z umetnimi smolami. Potrebe po umetnih brusih so v naši državi velike, vendar imajo v Swatiju težave zaradi prostega uvoza vseh vrst umetnih brusov, medtem ko je uvoz surovin omenjen in jih morajo domači proizvajalci kupovati doma ne glede na njihovo kakovost.

Lani je tovarna izvozila za okoli 750 tisoč dolarjev proizvodov; kar je približno 35 odstotkov celotne proizvodnje podjetja. Svoje izdelke izvažajo na vzhod in na zahodno

tržišče, glavni kupec pa je Italija. Zanimivo je, da je tovarna dobila zelo ugodne ponudbe iz Amerike, vendar se v podjetju še niso odločili, ali jih bodo sprejeli. Ameriško tržišče je namreč zelo zahtevno in vprašanje je, ali bi lahko mariborska tovarna ob režimu restrikcij uvoza surovin dosegla ustrežno kvaliteto proizvodov in tudi zahtevane količine.

Proizvodni načrt tovarne Swaty za letošnje leto ni po količini bistveno drugačen od lanskega. Precej pa bodo spremenili izbiro proizvodov. Med drugim bodo pričeli izdelovati

posebne bruse za čiščenje gredi na avtomatskih strojih v naših železarnah. Te bruse smo doslej izključno uvažali. Nova elektro-komorna peč z zmogljivostjo okoli 140 ton brusov letno, ki so jo nabavili lani poleti, jim bo omogočila tudi boljše prilagajanje zahtevam tržišča.

Glede na potrebe v naši državi nameravajo še bolj povečati proizvodnjo keramičnih brusov. Rezultati dobrega gospodarjenja v podjetju se odražajo na znatno povečanih skladih, osebni dohodki na zaposlenega pa so lani znašali v povprečju od 1.450 do 1.500 dinarjev mesečno.

● ŠTORE

NOVA VALJARNA

V novi veliki štorski valjarni so že začeli poizkusno obratovati. Poizkusno obratovanje bo trajalo več mesecev. Nova valjarna, ki so jo gradili več let, bo začela z redno proizvodnjo spomladi, bo pa za železarno velika pridobitev, saj gre za modernizacijo in povečanje tovrstne proizvodnje. Opremo za to valjarno so izdelali na Poljskem. M. B.

Novomeška tekstilna tovarna Novoteks je lani začela s proizvodnjo konfekcije. Specializirali so se na otroške, ženske in moške hlače. Poleg dveh milijonov metrov blaga bodo, ko bo stekla nova proizvodnja s polno paro, izdelali okrog šeststo tisoč parov hlač. Že sedaj izvozijo 80% hlač in kot pravijo, na zunanjem tržišču prodajajo laže kot doma. Foto: A. AGNIČ

VSAKO LETO NOVA POSLOVALNICA

Trgovsko podjetje Mlekarna Slovenj Gradec, ki je enota mariborske Mlekarne, je lansko leto doseglo 18 milijonov dinarjev prometa. V podjetju, kjer imajo trenutno zraven mlekarne še 12 poslovalnic, imajo precej načrtov tudi za letos.

Nedvomno najpomembnejša in najzahtevnejša naloga bo preusmeritev proizvodnje v mlekarne. Opustili bodo pripravo in polnjenje mleka za široko potrošnjo, namesto tega pa začeli s predelavo mleka.

Zraven tega je v načrtu tudi gradnja nove delikatesne trgovine z manjšim gostinskim obratom v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu ter ureditev ribarnice v samem Slovenjem Gradcu.

Čeprav se bo promet v mlekarne zaradi predvidenih investicijskih del občutno zmanjšal, pa računajo, da bo Mlekarna Slovenj Gradec dosegla, upoštevaje odprtje novih trgovin, za najmanj desetino večjo realizacijo. Računajo tako na najmanj 20 milijonov din prometa v letu 1971.

**pohištvo
in oprema
za vaš dom**

lesnina

centrala ljubljana titova 51

**ODSLEJ
NE BOSTE
NIKDAR VEČ,
DA, NIKOLI,
NIKOLI VEČ,
POSTREGLI
Z ZREZKOM**

**- BREZ KNORR
DODATKA JEDEM**

**Nobeno eksperimentiranje
in tveganje
ni več potrebno!**

S Knorr dodatkom jedem dosežete uspeh mnogo zanesljiveje kakor pa, če bi jed pripravljali po najnovjših receptih

Kolinska

Na svidenje februarja v Mojstrani

Od 22.500 zaposlenih na območju OSS Kranj, se je letnih športnih iger udeležilo 6% vseh delavcev ● Startal je vsak 10. delavec in samo vsaka 172. delavka

Minulo sredo zvečer je priredil Občinski sindikalni svet Kranj zaključni sprejem s podelitvijo priznanj najuspešnejšim sindikalnim organizacijam in posameznikom na IV. letnih športnih igrah.

V konferenčni dvorani Delavskega doma v Kranju so se zbrali predsedniki sindikalnih organizacij, vodje ekip, člani zmagovalnih moštov in seveda športniki, ki so zmagali v konkurenci posameznikov.

Tudi to pot je bila slovesnost v Delavskem domu, kot vsa leta nazaj, na moč prisrčna. Vse navzoče je najprej pozdravil Pavle Novak, tajnik komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Kranj, ki je med drugim dejal:

„Organizirana dejavnost na področju aktivnega oddiha zaposlenih v okviru občinskega sindikalnega sveta je pri nas razmeroma še vedno mlada. Pravzaprav smo se šele leta 1967 pričeli pogovarjati, kaj bi storili za to, da bi imeli zaposleni čim bolj pestre možnosti športnega udejstvovanja. Delovne organizacije so namreč na veliko skrajševale delovni čas in potreba po organizirani dejavnosti v prostem času je rasla iz dneva v dan.

No, komisija za šport in rekreacijo pri sindikalnem svetu ni kaj došti oklevala. Tako je med drugim sklenila, da bo pozivila športno dejavnost v delovnih kolektivih z organizacijo

letnih in zimskih športnih iger, na katerih naj bi se srečavale najuspešnejše ekipe posameznih kolektivov. Za vse discipline smo izdelali podrobne programe in kaj kmalu pričeli z delom. Naše želje niso bile preveč ambiciozne. Želeli smo le, da bi športne igre zajele kar največ zaposlenih in da ne bi predstavljale le enkratnega srečanja v letu, temveč redno in kontinuirano dejavnost zaposlenih...“

Komisija občinskega sindikalnega sveta Kranj je v svojih prizadevanjih v marsičem uspela. Nekatera tekmovanja so namreč zajela velik krog zaposlenih in sploh so rezultati štiriletnege dela na moč razveseljivi. Še posebej množična so tekmovanja na snegu.

„Resnici na ljubo pa moram povedati, da z vsem že zdaleč nismo zadovoljni...“, je poudaril Pavle Novak. „Še vedno je namreč veliko sindikalnih organizacij, ki stoje ob strani, ki jim naša prizadevanja niso kdove kako mar. To se mi ne zdi prav, saj so tudi v številčno šibkih kolektivih ljudje potrebni razvedrila in aktivnega oddiha...“

Komisija za šport in rekreacijo pri OSS Kranj ima pri svojem delu tudi druge težave. Zelo velike ima na primer s potrebnimi športnimi objekti. Ob tem naj omenimo malce čuden odnos Zavoda za izgradnjo in vzdrževanje športnih objektov Kranj, ki zahteva za vsako sindikalno športno srečanje na „svojem“ terenu ekonomsko najemnino. Ta pa je tako visoka, da predstavlja resno oviro pri nadaljnjem razvoju športne rekreacije zaposlenih na tem območju.

Na minulih sindikalnih športnih igrah OSS Kranj, ki so bile letos že četrtič zapovrstjo, je nastopilo blizu 1000 delavcev. Pomerili so se v osmih discipli-

nah: odbojki, rokometu, kegljanju, namiznem tenisu, malem nogometu, streljanju, tenisu in šahu.

Iger se je udeležilo 32 sindikalnih organizacij, ki so poslale na športno igrišče kar 80 ekip. Slavko Kalan, tajnik OSS Kranj, je poudaril, da so omenjene številke sicer ohrabrujoče, posebno če jih primerjamo s tistimi izpred let. K temu pa je dodal, da podrobnejša analiza kaže na stvari, o katerih bi bilo potrebno razmisliti.

„Na našem območju je v rednem delovnem razmerju 22.500 ljudi. Vsega skupaj je sodelovalo na minulih igrah, letnih in zimskih, blizu 1300 delavcev ali 6 odstotkov zaposlenih. Na videz je podatek spodbuden. Podrobnejša analiza pa nam razkrije, da se je iger udeležil vsak 10. delavec v naši občini in samo vsaka 172. delavka! Torej, v prihodnje bomo morali storiti zares vse, da bomo z novimi oblikami dela, bolj pestrimi in bolj privlačnimi, pritegnili v naše vrste tudi ženske, ki so bile doslej očitno prikrajšane za prijetno razvedrilo v prostem času. Po podelitvi priznanj so se prisotni domenili za srečanje na V. letnih športnih igrah, ki se bodo pričele že zgodaj na pomlad.

Še pred tem seveda čakajo kranjske športnike tekme na snegu, ki bodo 13. in 14. februarja v Mojstrani.

Rezultati IV. letnih sindikalnih športnih iger OSS Kranj:
STRELJANJE: 1. Iskra, 2. Sava, 3. IBI itd. ODBOJKA: 1. Iskra, 2. IBI, 3. Skupščina občine Kranj itd. ROKOMET: 1. Iskra I, 2. Prosveta, 3. Sava itd. TENIS: 1. Peter Anzeljc, 2. Janez Mulej, 3. Inž. Bojan Bedenk. MALI NOGOMET: 1. IBI, 2. Sava, 3. Iskra C. KEGLJANJE: 1. Merkur, 2. Iskra A, 3. Elektro. NAMIZNI TENIS: 1. Sava, 2. Iskra, 3. KZ SZ. ŠAH EKIPNO: 1. Bolnica Golnik, 2. Sava, 3. Tekstilindus. ŠAH POSAMEZNO: Franc Štager, Franc Vujčić, 3. Ivan Kovič.

A. ULAGA

**ODSLEJ
NE BOSTE
NIKDAR VEČ,
DA, NIKOLI,
NIKOLI VEČ,
POSTREGLI
Z ZREZKOM**

**- BREZ KNORR
DODATKA JEDEM**

**Nobeno eksperimentiranje
in tveganje
ni več potrebno!**

**S Knorr dodatkom jedem
dosežete uspeh mnogo za-
nesljiveje kakor pa, če bi
jed pripravljali po najno-
vejših receptih**

Kolinska

TOLMIN

Občinski sindikalni svet Tolmin je svetoval primorskim komisijam za šport in rekreacijo pri občinskih sindikalnih svetih, da bi letos organizirali meseca marca zimske delavsko-športne igre Primorske v enakem okviru, kot so bile letne igre v Novi Gorici.

Meseca septembra 1970 so se v Gorici zbrali najboljši športniki spomladanskega dela delavsko-športnih iger, kjer so tekmovali v sedmih disciplinah. Primorski sindikalni sveti oziroma njihove komisije za šport in rekreacijo so ugodno sprejeli pobudo ObSS Tolmin ter se bodo tako najboljši smučarji po zimsko športnih igrah sestali na skupnem tekmovanju v veleslalomu na Livku meseca marca t. l.

K. C.

ribnica

**PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT**

vitni trije stebri preudarno izkoriščenega prostega časa; ... da si v svetu izmišljajo najrazličnejše športne igre in rekvizite, da bi ljudi, ki imajo veliko prostega časa, ohranili pri zdravju in dobrem razpoloženju; ... da načrtovalci mest zatrjujejo, da bodo imeli že v bližnji prihodnosti vsi večji stanovanjski bloki bazen in savno; ... da bo imela družinska hiša prihodnosti tudi sobo za konjičke članov družinske skupnosti in razne športne rekvizite, ki ne zahtevajo veliko prostora; ... da v svetu že poznajo neke vrste „nogalnik“, katerega raba že v treh minutah nadomesti hojo na tri kilometre; ... da se nam namesto tradicionalnega dopustniškega lenarjenja prav kmalu obetajo aktivne počitnice, med katerimi bomo delali tisto, kar nam je najljubše.

Ali veste...

... da bo imel človek v prihodnjih desetletjih še mnogo več prostega časa, kot ga ima danes; ... da nastaja v zvezi s spreminjenim osebnim in družbenim življenjem vrsta zapletenih vprašanj. Zato so na newyorškem sedežu OZN nedavno ustanovili posebno združenje za prosti čas, ki v mednarodnem sodelovanju proučuje probleme prostega časa in išče najugodnejše rešitve;

... da je bil v Zenevi že prvi „mednarodni festival prostega časa“. Prireditev je bila povezana z razstavo sodobnih pripomočkov in naprav za aktivno rekreacijo ter bo vsaki dve leti;

... da prinaša obilica prostega časa ljudem, ki preveč radi počivajo, več problemov in težav kot radosti;

... da prihaja vse bolj do veljavne znan pregovor: delo krepi organe. Svarilen primer je tako imenovana „upokojitvena smrt“, ki je doletela že marsikoga kmalu po prehodu od poklicnega dela k mirnemu življenju brez gibanja;

... da strokovnjaki vse bolj pogosto govorijo o značilnih boleznih prostega časa, med katerimi čedalje pogosteje nastopajo depresije ob koncu tedna;

... da v podaljšanem prostem času popustijo zunanji pritiski, medtem ko se notranja napetost stopnjuje, če brezdelje ni smotrno izkoriščeno;

... da so šport, ljubiteljska ustvarjalnost in potovanja pogla-

Jože Marolt, tajnik Republiškega sveta ZSS, je predal svojemu namenu novo smučarsko vlečnico v Kostanjevici.

Vlečnica za jubilej

Na pobočjih nad osnovno šolo Kostanjevica ob Krki je minulo soboto stekla prva smučarska vlečnica v Spodnjem Posavju. Občinski sindikalni svet v Krškem kot investitor je s tem izpolnil že staro željo občanov, da bi v neposrednem okolju, na obronkih Gorjancev, pridobili možnost kar najbolj organiziranega smučanja in zimske rekreacije sploh. Že v teh šolskih počitnicah so za smučarske tečaje na trasi ob vlečnici prijavljajo razne šole iz občine in tudi iz sosednjih občin, medtem ko se žičnice v popoldanskih in večernih urah v velikem številu poslužujejo tudi starejši občani; med njimi številni delavci.

Z izgradnjo vlečnice pa je občinski sindikalni svet v Krškem na svoj način prispeval tudi k praznovanju desete obletnice organiziranih delavsko športnih iger, ki jo bodo počastili s številnimi tekmovanji v raznih panogah.

Glede na to, da je zanimanje za zimske športe vse večje tudi v Spodnjem Posavju, v krški občini razmišljajo o postopni izgradnji zimskošportnega središča v Kostanjevici. Podrobneje o tem bomo poročali v eni naslednjih števil DE.

-mG

OBČNI ZBOR ZŠŠA „ELEKTRA“

V Ljubljani so se 15. t. m. zbrali delegati sindikalnih športnih aktivov elektrogospodarskih organizacij Slovenije na 7. občnem zboru Zveze sindikalnih športnih aktivov „ELEKTRA“. Upravni odbor, ki mu je predsedoval tov. Nace Košak iz Maribora, je položil račun za svoje dveletno delo.

Najbolj pomembna in hkrati tudi najbolj ožna ugoditev zbora je bila, da je ZŠŠA „ELEKTRA“ trenutno edina organizirana formacija v sklopu elektrogospodarstva Slovenije, ki med seboj povezuje vse delavce te gospodarske panoge. Mnogi so bili mnenja, da bi bilo

vsaj takšno ali pa še boljše sodelovanje potrebno tudi na gospodarskem področju v tej veji našega gospodarstva. Dogovorili so se, da bodo skušali sedanje sodelovanje še popestriti in se prizadevali za večjo povezavo na gospodarsko samoupravnem področju.

Zbor je zlasti pozitivno ocenil dosežene uspehe pri organizaciji letnih in zimskih športnih iger. Izkazalo se je, da imajo te delavske manifestacije izredno pozitivno vlogo tako v športno-rekreativnem pogledu, kakor tudi z gledišča medsebojnega zblizevanja delavcev in izmenjavo mnenj med posamez-

niki, ki se ukvarjajo s podobnimi problemi. Številna udeležba na teh igrah in pa – razen redkih izjem – tudi športno prizadevanje za čimboljše rezultate, sta porok, da je na tem področju tudi v bodoče zagotovljeno uspešno delo.

Težave okrog tega so bile doslej le pri iskanju organizatorjev oz. prirediteljev športnih iger. Zbor je zato sprejel program, s katerim je do leta 1977 določil športne aktivne posameznih podjetij, ki bodo v tem obdobju organizirali zimske ali letne športne igre.

Zbor je izvolil 12-članski odbor, ki mu bo v naslednjih dveh letih predsedoval tov. Vekoslav Korošec, ing. in direktor Elektroištuta Milana Vidmarja. V odboru so zastopani domala vsi športni aktivni elektrogospodarskih podjetij Slovenije.

Na koncu so izročili skromna priznanja dvema požrtvovalnima športnima delavcema, ki odhajata v pokoj: dosedanjemu predsedniku ZŠŠA „ELEKTRA“ tov. Nacetu Košaku in nekdanjemu predsedniku te Zveze in športnemu mentorju v elektrogospodarstvu tov. Rudolfu Kernu. (F. D.)

ŠTORE

Zelezarske Štore so bogatejša za sodoben športni objekt. Po novem letu so namreč odprli novo tristezno avtomatsko kegljišče. Avtomate, ki so domače proizvodnje, so postavili v staro kegljišče. Vseeno pa je avtomatiziranje stez veljalo blizu 300.000 din. Sredstva za modernizacijo kegljišča je zbralo TVD Partizan-Kovinar ob pomoči Zelezarne.

Novo avtomatsko kegljišče v Storah bo prav gotovo občutno prispevalo k še večjemu uspehu štorskih kegljačev. V zadnjem času so se kegljači iz Štor na mnogih tekmovanjih odlično izkazali. Posebej uspešne so ženske. V ženski vrsti imajo kar dve članici državne reprezentance: Evo Ludvig in Sonjo Ocvirk.

Na novem kegljišču so pripravili že tudi prvi turnir. Udeležilo se ga je osemnajst ekip iz Celja, Zalca, Hrastnika, Šempetra in Štor. Po trodnevnih borbah v borbenih partijah po deset mož v dveh nastopih je zmagala domača ekipa z 830 podrtimi keglji pred Celjem 819, Zalcem 808, Acrom 793, Hrastnikom 779, Libelo 762, Toprom 747, Klimo 736, Obnovo 729 keglji. M. BRECL

Za vsak žep in okus

V Tovarni nogavic v Polzeli letos povečujejo proizvodnjo kar za petino v primerjavi z lanskim letom ● Obilje novega med 18 milijoni parov nogavic, kolikor jih bodo letos ponudili domačim in tujim potrošnikom

Zlasti v zadnjem desetletju, odkar lastovka s široko razprostrtimi krili pomeni njihov simbol, v polzelski tovarni nogavic doživljajo neverjeten vzpon. Prvi temeljitejši rekonstrukciji v letu 1962 namreč z ene strani sledita nenehna modernizacija in razširjanje podjetja, z druge strani pa ugotovitev, da kljub vsem prizadevanjem pravzaprav ne morejo slediti povpraševanju. Ker so nogavice vseh vrst splošno potrošno blago, ki ga našemu trgu nudi več znanih proizvajalcev in še uvažamo jih za nameček, velja povedati, v čem se pravzaprav skriva skrivnost njihovega uspeha.

Odgovor je kratek in enostaven: njihovi izdelki so po kvaliteti med najboljšimi, kar jih je dobiti na našem trgu; po izboru so dovolj raznovrstni, po ceni pa dostopnejši od enakih ali podobnih, ki jih nudi konkurenca. Če k vsemu temu prištejemo še izredno prilagodljivost vsakokratnim modnim novostim, zares ne preseneča, da npr. za letošnje leto programirajo proizvodnjo okoli 18 milijonov parov nogavic, kar je za 20% več kot lani. S tako povečanim deležem pa ne bodo zgolj obdržali svojega deleža na jugoslovanskem trgu, katerega potrebe že zdaj pokrivajo približno s četrtino, marveč bodo kupcem obeh spolov in vseh starosti ter nagnjenj postregli tudi z obiljem raznih novosti. Kakor sami povedo, se tudi tokrat držijo že preizkušenega recepta, katerega bistvo je v tem, da proizvodnja je in mora biti prilagojena slehernemu žepu in okusu.

PRELONICA

Dejstva, ki jih omenjamo, v svojem bistvu predstavljajo zgolj nasledek prelomnih trenutkov v letu 1962.

„Vem, da smo bili pred tem, da tovarno zaradi 30 in več starih strojev in zaradi vsesplošne iztrošenosti bodisi počasi začnemo zapirati, ali pa da najdemo partnerja, ki bi nam pomagal in ki bi našo modernizacijo tudi financiral s kar največjim delom lastnih sredstev.“ se tistih dni spominja vodja sektorja prodaje in izvoza ERVIN JANEŽIČ.

V domovini takega partnerja polzelska tovarna ni dobila, ker je pač šlo za previsok znesek in ker po takratnih pojmih njihova proizvodnja tudi ni bila perspektivna. Ponudil pa se je tuji kreditor, ki je bil pripravljen dobaviti opremo, na račun dolga pa prevzemati nogavice in jih potem naprej prodajati. „Lastovka“ je sprejela ponujeni posel, sicer prvo naložbo tujega kapitala v naša podjetja po letu 1945.

„Zadeva je bila za nas večstransko koristna,“ dodaja Ervin Janežič. „Nismo namreč pridobili le najsodobnejših strojev, ki so naravnost 'bruhali' velike količine takrat modernih nylon nogavic brez črte tudi domačim potrošnikom. Pridobili smo veliko več: najsodobnejšo tehnologijo, specializirano in velikoserijsko proizvodnjo, ne nazadnje pa nas je prevzelo spoznanje, da kaže pametno izkoristiti bazo, ki smo si jo ustvarili na račun kooperacijskega posla s tujim partnerjem z ene in na račun odrekovanja pri osebnih dohodkih z druge strani. V našem primeru to pomeni, da smo stroje poglali na štiri izmene in da pretežni del dohodka še zdaj vlagamo v nenehno modernizacijo, oziroma nabavo učinkovite opreme. To nam omogoča

vzdrževati in še izboljševati stopnjo kvalitete naših izdelkov, oziroma s produktivnostjo vsaj v glavnem pokrivalo naraščanje materialnih stroškov. Skupna posledica vseh naših prizadevanj pa je, da cen ne le da nismo zviševali, ampak so pri mnogih artiklih celo nižje kot pred desetimi leti. Drži, da smo se glede tega morali ravnati tudi po konkurenci. Ampak, vprašam vas: koliko je še izdelkov na našem trgu, ki so podobno kot ženske nylon nogavice – danes cenejši kot leta 1962?“

ZMERAJ V OSPREDJU

Kakor je polzelska tovarna nogavic pred devetimi leti ponudila Jugoslovankam za tiste čase zadostne količine takrat modernih nylon nogavic brez črte po primerni ceni, tako se je tudi kasneje sproti prilagajala razmeram na trgu. Če preskočimo dogajanja v zadnjih letih in se

povprašamo, kaj je v nogavičarski proizvodnji za široko potrošnjo zanimivo v tem trenutku, spet lahko ugotovimo, da „lastovka“ prednjači.

S tem ni mišljeno zgolj to, da je polzelska tovarna usposobljena za predelovanje vseh vrst sintetičnih prediv in njihovih mešanic z naravnimi vlakni; da vso za to potrebno opremo v zadnjem desetletju kupuje malodane izključno z lastnimi sredstvi. Enako pomembno je, da trgu lahko nudijo vsaj približno zadostne količine trenutno iskanih proizvodov. Zenskim hlačnim nogavicam v raznih kvalitetah in izvedbah trenutno npr. pripada najvažnejše mesto v njihovem proizvodnem in prodajnem programu. Da bi dohajali povpraševanje, so v zadnjem času opremili nov oddelek za konfekcioniranje tovrstnih nogavic. Z druge strani vzeto pa vse manj moških in otroških nogavic izdelajo iz helance, v zameno pa uporabljajo zdaj mo-

Nogavica še ni narejena, ko pride iz stroja. Treba ji je dati dokončno obliko, jo pobarvati, določiti natančno velikost in le tiste, ki pri skrbni kontroli ne pokažejo nobene napake, zapakirajo za prodajo.

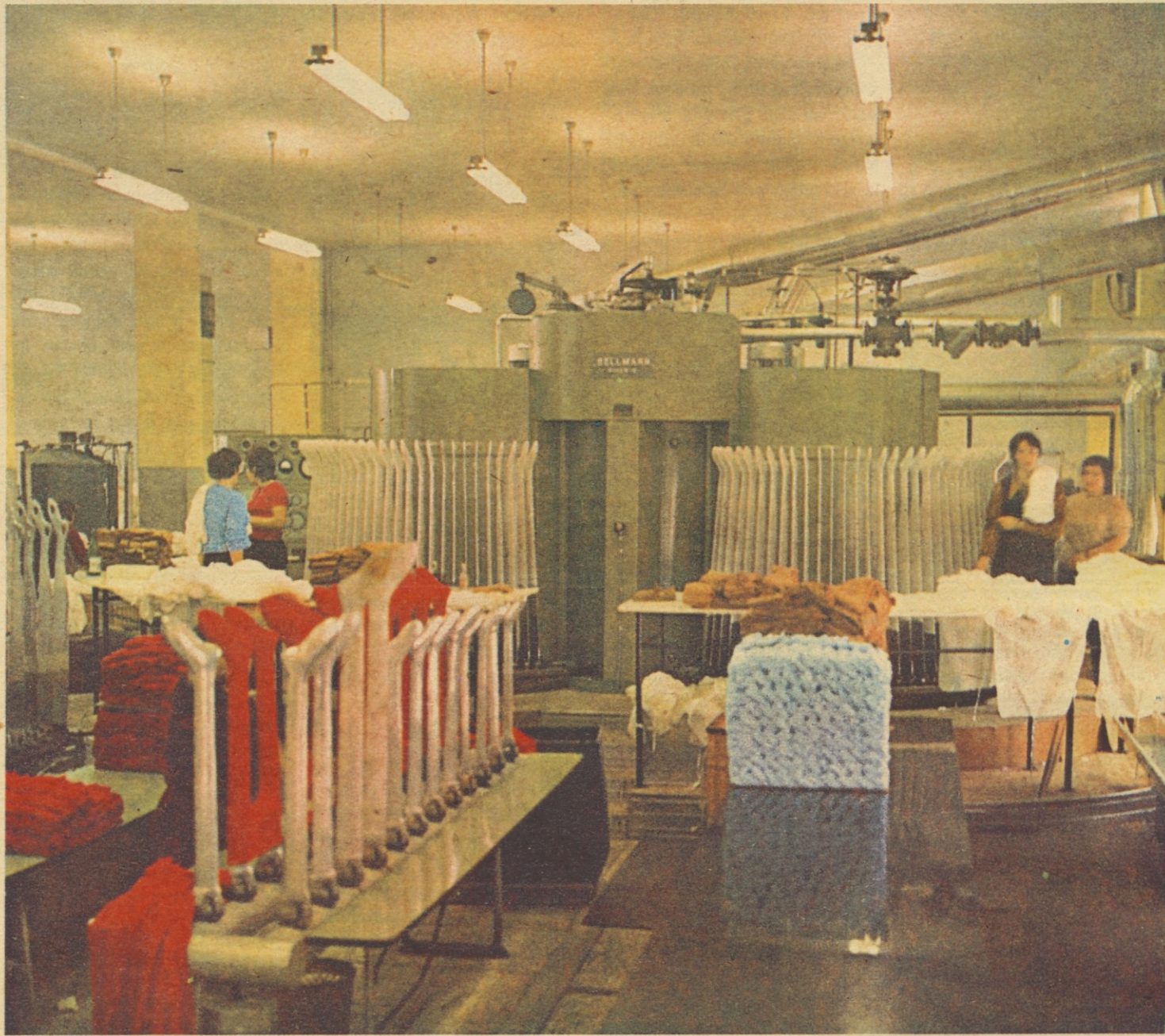
derne surovine, npr. prediva akrilnega izvora in pa mešanice volne ali bombaža s tovrstnimi vlakni.

„Drži, da nam ‚novotarije‘ povzročajo precej več dela in nasploh

težav v proizvodnji,“ pripominja Ervin Janežič. „Toda tako je s tem: potrošnik zahteva kvaliteto. Zakaj mu ne bi ustregli, če mu lahko in če ob tem vnovčimo tudi več našega

dela, kajti sedanja proizvodnja je v vseh ozirih zahtevnejša in dražja tako po surovinah kot po vložnem delu. Zato naj vas ne preseneča podatek, da vrednostno gledano povečujemo proizvodnjo bolj, kot pa bi bilo mogoče sklepati na osnovi podatkov o fizičnem obsegu proizvodnje. Spremenjen okus potrošnikov je zagledatelj za nas dvakrat koristen: ob težjih pogojih lahko ustvarjamo sorazmerno več; več pa lahko namenimo tudi za nadaljnjo modernizacijo podjetja in standard naših ljudi.“

M. G.

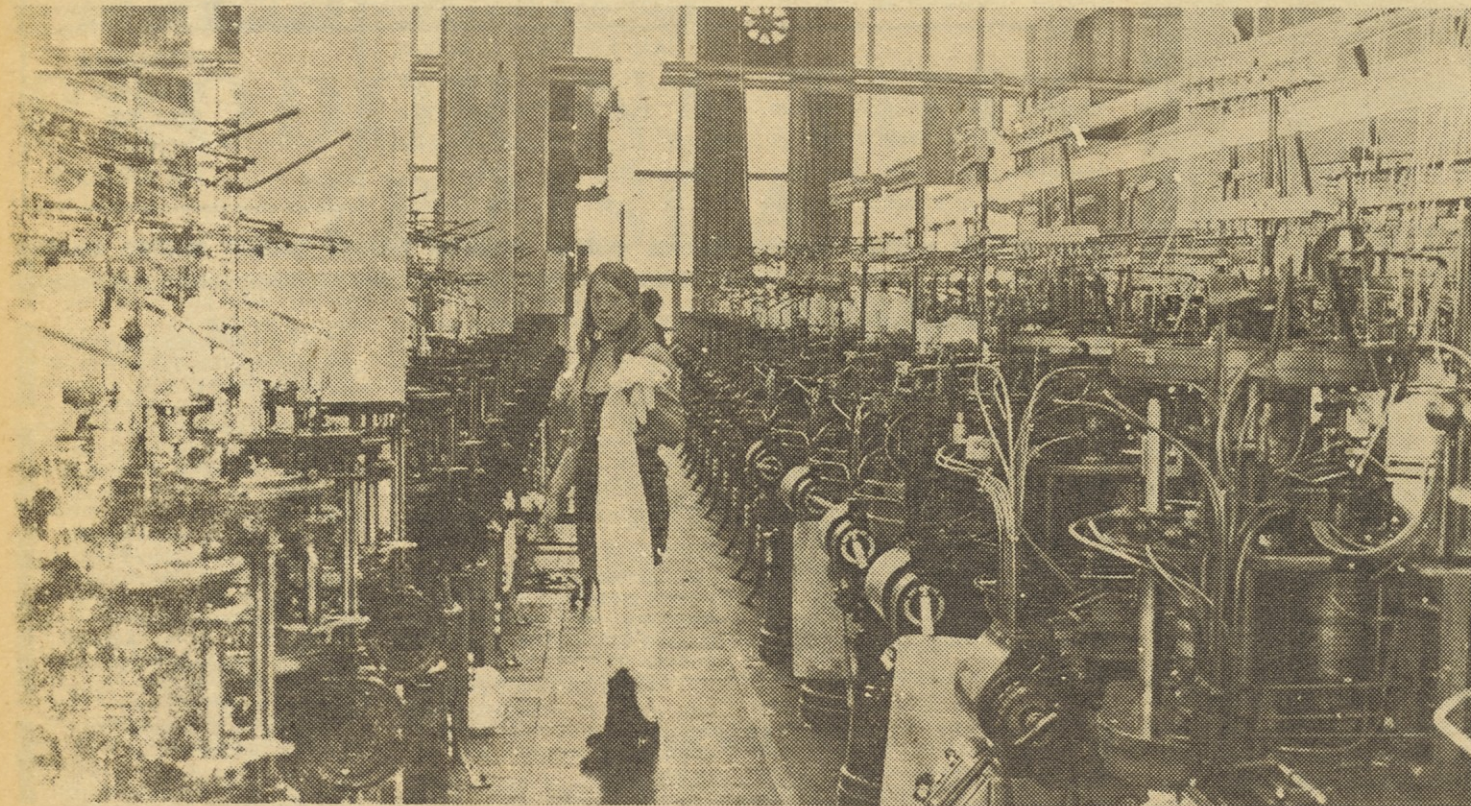

V polzelski tovarni nogavic niso najbolj ponosni na stroj za oblikovanje in barvanje nogavic, ker sodi med najstarejše, kar jih imajo v tovarni. Vendar pa brez njega ne morejo dati oblike in barve najbolj iskanih nogavic iz Polzele. (Foto: A. AGNIČ)

Konstruktor gradi v tujini

Mariborsko gradbeno podjetje Konstruktor bo tudi v letošnjem letu precej gradilo v raznih evropskih državah. V podjetju predvidevajo, da bodo v Avstriji, Nemčiji in Franciji, kjer so že lani opravljali gradbene storitve, povečali letos proizvodnjo za več kot 50 odstotkov. Že decembra lani pa so predstavniki podjetja pričeli razgovore za prevzem del v Švici in v Holandiji. Pri Konstruktorju računajo, da bodo potrebovali za gradbeno dela v Avstriji 200, v Nemčiji 300, v Švici 50 in v Holandiji 150 delavcev. Skupaj bo podjetje potrebovalo letos za dela v tujini nad 700 delavcev. Te delavce bodo zbrali skupaj s svojimi kooperanti.

D. P.

Vsak od teh strojev v Tovarni nogavic Polzela napravi nogavico le v nekaj minutah.

NAČRTI »OJSTRICE«

Trgovsko podjetje „Ojstrica“ iz Dravograda sodi med tiste trgovske delovne organizacije pri nas, ki namenjajo zadnja leta ves ustvarjen denar za modernizacijo prodajal. Tako je „Ojstrica“ uredila vrsto sodobno urejenih specializiranih prodajal, v katerih se radi ustavljajo tudi inozemski gostje, ki potujejo skozi Dravograd.

Zadnji dve leti pa so v dravograskem trgovskem podjetju „Ojstrica“ zbirali denar za adaptacijo stare osnovne šole v Dravogradu. S preureditvijo šolske zgradbe bodo pridobili več kot 400 kvad. m novih prodajnih površin. V spodnji etaži te nove blagovne hiše bodo uredili samopostrežno trgovino in prodajalno galanterijskih izdelkov, v zgornji etaži pa specializirano prodajalno konfekcije, metrskega blaga, perila in pletenin.

Preureditev stare dravograjske osnovne šole v sodobno blagovno hišo bo omogočila v letu 1972 občutno povečanje prometa.

(ek)